

Cu cine votăm
pentru un mediu curat
și dezvoltare durabilă ?

NOTĂ Introdactivă

Broșura informativă "Cu cine votăm pentru un mediu curat" face parte din proiectul cu "Cu cine votăm pentru o dezvoltare durabilă" ce a fost inițiat de Fundația TERRA Mileniul III în anul electoral 2000. Realizarea prezentei ediții este finanțată de Ambasada Statelor Unite în România. La întocmirea acesteia a participat în exclusivitate echipa fundației TERRA Mileniul III și voluntarii acesteia.

Realizarea acesteia s-a bucurat de sprijinul următoarelor partide: URR, UDMR, PNL, PD, PER, PNTCD cărora TERRA Mileniul III le mulțumește pe această cale. Un rol important în consilierea proiectului l-au avut Ambasada Statelor Unite ale Americii în România, Institutul de Politici Publice precum și Asociația pentru Implementarea Democrației.

Nu în ultimul rând, mulțumim electoratului pentru votul democratic pe care și-l vor manifesta.

Colectivul de redacție: Alexandru Bara, Lavinia Andrei, Ionuț Apostol
Tehnoredactor: Daniela Golumbeanu

*Conținutul acestui material exprimă opiniile autorilor și nu reprezintă poziția
Ambasadei SUA*

TERRA Mileniul III

Piața Walter Mărăcineanu, nr. 1-3, etaj 2, camera 171

Sector 1, 010155 București

Tel/fax: +40 21 312 68 70

E-mail: terram3@b.astral.ro

Web: <http://terraIII.ngo.ro>

București, septembrie 2004

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

“Democrația niciodată nu-și va atinge idealul dacă se bazează pe imagini deformate și nu pe informare și dezbateri publice deschise, unde cetățenii ar putea judeca la rece și comportamentul și expresia, și capacitatea de asumare a adevărului pentru toți candidații și ar putea alege omul potrivit pe baza unor intuiții corecte.”

James Redfield 1999

CUPRINS

1. Introducere	5
2. Precizări metodologice	7
3. Principalele probleme de mediu și dezvoltarea durabilă în România	9
3.1 Dezvoltare durabilă și dreptul la un mediu curat	9
3.2 Dezvoltare durabilă în România	10
3.3 Problemele de mediu la nivel național	11
3.4 Probleme de mediu ale așezărilor urbane	12
4. Cui revine responsabilitatea problemelor de mediu și cine le poate soluționa	15
4.1 Politicile de mediu	16
4.2 Alegerile locale	17
4.3 Alegerile generale	18
5. Programele de mediu ale partidelor politice	19
5.1 Acțiunea Populară	20
5.2 Forța Democrată	23
5.3 Partidul Democrat	23
5.4 Partidul Ecologist Român	24
5.5 Partidul Național Liberal	27
5.6 Partidul Național Păcănesc Creștin Democrat	30
5.7 Partidul Noua Generație	32
5.8 Partidul România Mare	34
5.9 Partidul Socialist Democrat + Partidul Umanist Român	38
5.10 Partidul Unității Naționale Române	42
5.11 Uniunea Democrată a Maghiarilor din România	42
5.12 Uniunea pentru Reconstrucția României	44
6. În loc de epilog	47
Anexa: Informații suplimentare	49
BREVIAR	51

1. Introducere

Printre drepturile fundamentale ale omului se înscrie și dreptul la un mediu curat, sănătos și echilibrat din punct de vedere ecologic. Acest drept în legislația internă și internațională consacră obligația statului de a asigura calitatea factorilor naturali și echilibrul ecologic, corelativă unui drept corespunzător cetățenesc. Astfel, orice ființă umană, în virtutea dreptului primordial la viață, la sănătate și existență are dreptul, asigurat de către stat - aleși, factorii politici și decizionali - la un mediu echilibrat și prosper.

Proiectul "Cu cine votăm pentru un mediu curat" dorește să contribuie la dezvoltarea democrației în România prin creșterea spiritului civic și conștientizarea factorilor politici privind importanța mediului înconjurător. Reprezentanții partidelor politice, aleși prin vot de cetățeni, trebuie să intervină în conținutul actelor și faptelor de guvernare prin care realizează sinteza intereselor naționale de dezvoltare durabilă cu interesele de grup. În aceeași măsură, factorii politici trebuie să acționeze și să guverneze pentru a diminua și preveni degradarea mediului înconjurător și implicit a sănătății societății.

Proiectul a fost inițiat de Fundația TERRA Mileniul III cu scopul de a contribui gradual la creșterea calității politicilor de mediu în România.

Importanța politicilor și programelor de mediu ale partidelor constă în faptul că acestea pot dicta direcțiile de acțiune în acest domeniu, contribuind direct la condițiile de viață și sănătate ale cetățenilor, odată ce poziția partidului este definită după alegeri. Problema devine cu atât mai profundă prin prisma unor probleme majore ale mediului înconjurător la nivel național și internațional cu care România se confruntă, precum: Canalul Ucrainean Băstroe, centrala nuclear-electrică Belene - Bulgaria, proiectul minier Roșia Montană, centrala nuclear-electrică Cernavodă, care necesită soluționări politice atât din perspectiva integrării europene cât și a dezvoltării durabile. În majoritatea cazurilor, partidele politice nu au o poziție clar definită iar comunitățile locale nu știu cărui partid s-ar putea adresa pentru a fi ajutate.

Alegerile din 2004 constituie o importantă oportunitate pentru cetățeni de exprimare a sprijinului politic dar și pentru protecția mediului atât la nivel local cât și central. Partidele politice și candidații acestora își pot prezenta punctele de vedere în ceea ce privește protecția mediului și pot avea contribuții semnificative la soluționarea problemelor. Importanța mediului înconjurător și a sănătății societății trebuie să sporească interesul public la aceste alegeri și post alegeri.

Cetățenii trebuie să conștientizeze faptul că protecția mediului urmează o structură politică logică pentru care sunt necesare acțiuni atât la nivel local cât și național. Prin urmare, un partid trebuie să prezinte cetățenilor programele de mediu pentru o cât mai corectă decizie electorală. Aceste programe contribuie direct la condițiile de viață și sănătatea cetățenilor în cazul în care partidul va câștiga alegerile și nu numai.

În aceeași măsură, clasa politică trebuie să fie responsabilă față de electorat deoarece joacă un rol extrem de important în conceperea și implementarea legislației și a politicilor de mediu; în acest timp, activitățile non-politice ale societății civile române al cărei acces la procesul decizional este restrâns nu trebuie să constituie principalul răspuns la problemele mediului înconjurător.

Obiectivele proiectului "Cu cine votăm pentru o dezvoltare durabilă" sunt:

- Monitorizarea programelor și strategiilor partidelor politice referitoare la dezvoltarea durabilă și implicit protecția mediului¹;
- Informarea corectă a electoratului cu privire la programele și strategiile de mediu ale partidelor politice;
- Conștientizarea oamenilor politici despre rolul ONG-urilor de mediu și creșterea încrederii în campaniile de lobby conduse de acestea.

Nu în ultimul rând, din perspectiva integrării în Uniunea Europeană, Capitolul 22 - Mediu este unul dintre cele mai dificile dintre capitolele ce au mai rămas de negociat. Nerealizarea cerințelor Uniunii Europene în acest domeniu poate duce la nefinalizarea negocierilor de aderare. În această ordine de idei, considerăm imperios necesară reiterarea eforturilor oamenilor politici în folosul mediului înconjurător atât din perspectiva a integrării europene, cât și din cea la nivel de țară. De asemenea, aplicarea legislației, informarea și participarea publicului în luarea deciziilor constituie încă pentru România "pietre de încercare" în vederea realizării unei democrații participative în domeniul protecției mediului și dezvoltării durabile.

¹Programele și strategiile - la nivel local și central - care cuprind elemente legislative, administrative, financiare, educaționale ce favorizează dezvoltarea durabilă, protecția apei, protecția aerului, protecția solului, protecția pădurilor și a spațiilor verzi. Fără îndoială la fel de importante se vor dovedi și modalitățile de implementare a elementelor mai sus menționate.

2. Precizări metodologice

În contextul electoral 2004, TERRA Mileniul III a urmărit în principal:

- Disponibilitatea personalului specializat și a programelor de mediu ale partidelor vizate atât pentru alegerile locale cât și cele generale;
- Receptivitatea la proiectul în sine a partidelor vizate, mass-media și a ONG-urilor implicate în aspecte privind mediul înconjurător;
- Urmărirea dezbaterilor electorale tematice pentru a surprinde câteva din aspectele de mediu care animă alegerile.

Dimensiunea eșantionului abordat: 13 partide (28 de partide se vor confrunta în campania electorală în baza Legii 14/2003²).

Perioada de culegere a datelor: 10 Mai - 5 Septembrie (17 săptămâni)

Programele au fost preluate fie direct prin vizite la sediile centrale, organizații de sector sau sedii parlamentare, fie indirect în format electronic (fax, email).

Beneficiari: Electoratul, societatea civilă, factorii decizionali, partidele politice și mass-media.

NOTĂ: Acest studiu nu a luat în considerare întreaga paletă a mediului politic românesc ci crează o delimitare în baza importanței politice și a sondajelor de opinie reprezentative la nivel local și național.

Pentru realizarea obiectivelor propuse, au fost parcurse următoarele etape:

Prima etapă a proiectului

- Abordarea partidelor politice atât în calitate de cetățeni cât și în calitate de membri ai unei organizații neguvernamentale pentru a obține platformele program de mediu ale acestora înaintea alegerilor atât locale cât și centrale.
- Realizarea și diseminarea unui pliant despre drepturile cetățenilor privind problemele mediului, legătura dintre partidele politice și politicile de mediu, încurajând acordarea votului și pe criteriile unui mediu curat.
- Realizarea și diseminarea prezentei broșuri, ce prezintă publicului larg programele de mediu ce ne-au fost puse la dispoziție de către partidele politice ce au răspuns solicitărilor noastre.

²Al. Racoviceanu, Gardianul, "În 2004, 30 de partide se vor confrunta în campania electorală", 24 august 2004

A doua etapă a proiectului

- Dezbateri publice în parcurile capitalei pe tema programelor și politicilor de mediu ale partidelor în prag de alegeri generale.
- Dialoguri între reprezentanții partidelor politice și ONG-urile de mediu pe teme privitoare la:
 - Opiniile electoratului cu privire la problemele de mediu și programele de mediu ale partidelor;
 - Programe și politici de mediu ale partidelor;
 - Principalele probleme de mediu la nivel local și național;
 - Integrarea în Uniunea Europeană - probleme de mediu;
 - Căi comune de promovare a inițiativelor și strategiilor de mediu pentru forțele politice și societatea civilă română.

Etapa finală a proiectului

- Diseminarea raportului final al proiectului și continuarea responsabilizării factorilor politici, mass-media și a cetățenilor în general cu privire la importanța problemelor de mediu.

3. Principalele probleme de mediu și dezvoltarea durabilă în România

3.1 Dezvoltare durabilă și dreptul la un mediu curat

Conceptul de dezvoltare durabilă a apărut la începutul anilor 1970 ca replică a dezvoltării economice ce nu a ținut seama de impactul asupra resurselor naturale, asupra mediului în general. Acest concept se bazează pe trei componente fundamentale: protecția mediului, creșterea economică și echitate socială. În ansamblu, dezvoltarea durabilă înseamnă îmbunătățirea calității vieții astfel încât să nu se depășească pragul limită de rezistență a planetei pe termen lung. **Securitatea umană, prosperitatea și bunăstarea depind de abundența și sănătatea mediului.** Utilizarea durabilă a resurselor naturale, prevenirea poluării și conservarea habitatelor naturale sunt esențiale pentru reducerea sărăciei și îmbunătățirea calității vieții.

Pentru ca dezvoltarea să devină durabilă au fost inițiate o serie de procese internaționale pentru sinergia eforturilor comunității internaționale și a acțiunilor la nivel internațional (Summitul de la Rio 1992, Agenda 21, Johannesburg 2002). În timp ce cooperarea internațională dezvoltă structurile politice de acțiune, multe rămân de făcut la nivel național și local.

Recomandări au fost astfel făcute pentru țările dezvoltate și în curs de dezvoltare privind strategii de dezvoltare durabilă în domeniul energetic, calitatea aerului și apelor, utilizarea terenurilor, locuințe, tratarea deșeurilor, transport și sănătatea. Urmarea acestor recomandări și îmbunătățirea lor necesită fără îndoială acțiuni concertate și coordonate ale politicilor naționale. Extinderea Uniunii Europene necesită schimbări majore în politica de mediu, fapt ce reprezintă o oportunitate acaparatoare și provocatoare pentru țările europene, politicienii și factorii de decizie ai acestora. Fără îndoială principalele obstacole în procesul dezvoltării durabile europene sunt reprezentate de impactul globalizării asupra tranziției economice, creșterea consumului, dependența de piețele externe și instabilitatea socială. De aceea guvernele trebuie să țină seama de acești factori în planificarea și implementarea dezvoltării durabile.

Drepturile și realitățile civile și politice fără îndoială sunt dominate de realitățile economice și sociale, însă în prezent este nevoie de echilibrarea acestora. Astfel, dreptul la un mediu adecvat, departe de a limita celelalte drepturi umane fundamentale, contribuie la amplificarea și diversificarea semnificațiilor acestora în raport cu noile cerințe ale dezvoltării sociale naționale și internaționale, realitatea sa "constituind o premisă a existenței și înfăptuirii celorlalte drepturi"³.

³ Mircea Dușu, "Dreptul internațional și comunitar al mediului", 1995

3.2 Dezvoltare durabilă în România

Starea actuală a mediului în România relevă problemele acute, în special "ca urmare a poluărilor locale, produse în principal în sectoarele exploatărilor petroliere și de minerit, în industriile de prelucrare a minereurilor și petrolului, termoenergetică, industria chimică, de prelucrare a lemnului și celulozei, metalurgie, siderurgie, industria electrotehnică și a construcțiilor de mașini, industria cimentului, transporturi, gospodăria comunală și agricultură"⁴.

În ciuda numeroaselor probleme acute de mediu, implementarea legislației și a politicilor în domeniu precum și "industria de mediu" nu sunt în prezent unele dintre domeniile dinamice din România. În aceste condiții, dreptul la un mediu curat și echilibrat, ce decurge din interesul comun al națiunii și umanității în ansamblu, se poate considera ca un interes ce nu se reflectă echitabil în drepturile recunoscute ale cetățeanului român.

Fără a fi indiferenți față de prioritatea ameliorării situației păturilor sociale ce se confruntă cu sărăcia, puterea de cumpărare redusă, inflație, necesitatea protecției mediului trebuie înțeleasă pe scurt prin:

- impact minim, prevenirea sau reducerea degradării mediului de trai și a sănătății societății în ansamblu;
- crearea de noi locuri de muncă în domeniul protecției mediului și a adaptării societății la condițiile în schimbare ale mediului;
- prevenirea și reducerea dezastrelor naturale determinate de activitățile antropice (ex: inundații, valuri de căldură, secetă, deșertificare, pierderea recoltelor);
- promovarea sistemelor de informare și conștientizare care să asigure comunicarea între toți factorii implicați, educarea și conștientizarea populației;
- suportabilitate financiară, dezvoltarea cadrului juridic și consolidarea capacităților instituționale în domeniu.

Fără a fi indiferenți față de prioritatea dezvoltării economice care să asigure bunăstarea națiunii, asigurarea protecției și conservării mediului natural în concordanță cu cerințele dezvoltării durabile oferă o modalitate de integrare și soluționare a problemelor sociale și economice.⁵

Amenințările ecologice de natură globală și locală, care alertează în prezent mediul, reamintesc realități foarte simple, ce au fost multă vreme uitate, și anume că atingerea bunăstării sociale nu se reduce la o simplă acumulare de bunuri și servicii sau la dezvoltarea cu precădere a economiei mondiale sau a unui stat.

⁴Ministerul Apelor și Protecției Mediului, "România Curată", 2002

⁵Fronturile de acțiune economice fiind: maximizarea productivității resurselor naturale, viziunea companiei și a angajaților; diminuarea deșeurilor de orice natură; eliminarea emisiilor dăunătoare; utilizarea energiilor regenerabile; parteneriate cu distribuitorii și utilizarea produselor cu impact de mediu redus; utilizarea mijloacelor de transport bazat pe eficiența combustibililor

Dezvoltarea durabilă nu poate rezolva toate problemele sărăciei dar pentru economiile în curs de dezvoltare este clar că aspirațiile acestor societăți nu pot fi atinse fără funcționarea conceptelor acesteia. Prin urmare, dezvoltarea armonioasă și echilibrată a României este posibilă asigurând un raport echilibrat între dezvoltare socială, dezvoltare economică și protecția mediului⁶.

3.3 Problemele de mediu la nivel național

Principalele surse de emisii la nivel național cu efecte directe și indirecte asupra sănătății mediului înconjurător și a populației sunt reprezentate de:

- dioxid de carbon (CO₂) din arderea combustibililor în termocentrale (industria energetică) și arderea incompletă industrială (Producția Industrială);
- monoxid de carbon provenind din arderea incompletă industrială și tehnologia neadecvată;
- metan sub forma de emisii ocazionale provenind din extracția și distribuția de combustibili fosili (petrol, gaze naturale), depozitele de deșeurile industriale și menajere, precum și din creșterea animalelor;
- SO₂, pulberi, fum, cenușă în suspensie provenind în principal de la termocentrale;
- N₂O provenind din procesele agricole, îngrășămintele agricole și procesele industriale din industria chimică;
- NO provenind din termocentrale și transportul auto;
- Arderea incompletă industrială și tehnologia neadecvată produce emisii de monoxid de carbon.

Cauze și surse de emisii cu impact de mediu definitorii la nivel național:

- Neaplicarea echitabilă a principiului poluatorul plătește și tolerarea impactului de mediu în activitățile economice și sociale de orice natură;
- Dezvoltarea instituțională, implementarea și respectarea legii;
- Conștientizarea și educația populației;
- Planificarea teritorială;
- Ineficiența energetică de la producător la consumatorul final;
- Sectorul forestier este dominat de defrișarea necontrolată și irațională a pădurilor ce au fost retrocedate;
- În sectorul transport rutier situația este în mod special gravă în marile aglomerații urbane și vecinătățile acestora datorită creșterii parcului auto și datorită infrastructurii ce nu mai face față volumului de trafic;
- Poluarea apei potabile, apelor uzate și a apelor subterane datorită agriculturii (prin: amoniac, nitrați, resturi animale) și a deversărilor industriale (prin: fenoli, Zn, Pb, Cd, Fe, Mn);

⁶Dezvoltarea durabilă: Procesul de dezvoltare ce acoperă necesitățile actuale fără a periclita capacitatea generațiilor viitoare de a și le acoperi pe ale lor

- Poluarea extensivă a solului datorită agriculturii și industriei (prin: pesticide, abuz de îngrășăminte chimice, metale grele, petrol);
- Extracții miniere (aur, argint, petrol și gaze naturale) actuale și din trecut.

3.4 Probleme de mediu ale așezărilor urbane

a) Managementul deficitar al deșeurilor

- Atenție redusă acordată prevenirii apariției deșeurilor.
- Inexistența sistemelor de colectare și transport al deșeurilor care să acopere întreaga zonă urbană și rurală.
- Valorificare extrem de restrânsă (1-2%) a calității de resursă a deșeurilor prin valorificare energetică și reciclare.
- Existența spațiilor necontrolate de depozitare deșeuri.
- Rezultatele restrânse ale programelor de management integrat la nivel urban (depozite ecologice puține, programe de reciclare cu implicare directă redusă din partea autorităților și fără stimularea populației sau a sectorului privat)⁷

b) Traficul auto

- Principala sursă de poluare, stres și cauză a schimbărilor climatice datorită emisiilor de NOx, CO, CO₂, compuși organici volatili, pulberi în suspensie și plumb.
- Circa 60% din autoturismele din România sunt mai vechi de 10 ani iar 30% sunt mai vechi de 15 ani.
- Creșterea anuală a numărului de autoturisme corelată cu starea tehnică proastă a multora din acestea.
- Abordare nestrategică și neintegrată a transportului urban.
- Congestia traficului, localizare și suprasolicitarea parcărilor trotuarelor pietonale, investiții cu efecte pe termen scurt în infrastructura, nestimularea transportul alternativ.
- Evaluare strategică de mediu a sectorului transport.
- Neinternalizarea costurilor externe în mod special a costurilor de sănătate și impact de mediu⁸.

c) Reducerea și lipsa ariilor verzi

Una din problemele grave din prezent cu care se confruntă numeroase orașe românești este agresiunea asupra spațiilor neconstruite (intra și extravilan), spații verzi, în general considerate a nu avea nici o destinație, dar în fapt având o destinație extrem de clară (asigurarea calității aerului⁹, reducerea poluării, acționează ca zonă tampon atât pentru temperarea căldurilor verii cât și pentru frigiditatea iernii, menținerea unui microclimat propice).

⁷Planul Național de Gestionare a Deșeurilor, 2002

⁸Modele de transport in Romania. URL: <http://terra111.ngo.ro>

⁹Agresiunea asupra spațiilor verzi este cel mai bine văzută în București, unde în ultimii 14 ani au dispărut peste 20 de milioane de metri pătrați de spații verzi, Baniș Noștri - "10 porunci pentru primării de municipii", Iunie 2004

Astfel, principalele probleme ce pot fi remarcate din acest punct de vedere sunt:

- Căminări mari de praf depozitat lunar, datorat stațiilor de betoane sau a clădirilor abandonate;
 - Densitatea ridicată a populației, a spațiilor construite și pe care se desfășoară activități economice, restrângerea spațiilor verzi datorată necesității forțate de noi spații pentru construcții (parcări rezidențiale) și spații de parcare.
- Definiția masivă a perdelelor de protecție de la marginea orașului, însoțită de pierderea spațiilor verzi intravilane (ex.: Bucureștiul a ajuns printre capitalele sterpe din regiune)

d) Utilități publice

- Asigurarea ordinii, curățeniei și colectării deșeurilor în toate regiunile urbane (curățenia stradală, întreținerea spațiilor verzi, colectarea deșeurilor de la populație);
- Unități și rețele de transfer depășite fizic/moral/inexistente pentru epurarea și tratarea apelor menajere și industriale;
- Acțiunea integrată a serviciilor publice în viața urbană.

e) Dezvoltarea urbană greșită

O dezvoltare greșită a orașului nu deranjează doar prin agresiune vizuală. Ea se concretizează și în scăderea valorilor proprietăților, a atractivității investitorilor sau a competitivității orașului în sine. Spre exemplu, o zonă rezidențială aerisită și bine cotate inițial poate să se degradeze prin suprasolicitarea resurselor locale, ajungând în final să fie mult mai prost cotată.

- Blocarea circulației aerului prin aglomerarea construcțiilor, mai ales a celor înalte, conduce la apariția efectului "de canion", adică la blocarea agenților toxici (praf, oxizi, plumb, ozon etc.) la nivelul la care respirăm;
- Platforme industriale intercalate cu zone de locuit intens populate, datorită unei planificări urbane haotice.

Congesiile de trafic auto, capacitatea de a face față fluxului fiind depășită de rețeaua urbană de străzi.

f) Planificarea teritorială

Planificarea teritorială afectează tot ceea ce ne înconjoară inclusiv calitatea mediului în care trăim. În ciuda acestui fapt nu toată lumea are drepturi egale iar cetățenii României nu sunt obișnuiți cu un proces participativ de decizie pentru planificarea teritorială. Astfel că în sistemul de planificare teritorială, proiectanții și antreprenorii dețin mai multe drepturi decât cetățenii, indivizii și alte organizații care ar trebui să aibă drepturi egale.

În concluzie, acolo unde există un proces de dezvoltare/modificare teritorială toți cetățenii au dreptul să obiecteze, au dreptul la replică, au dreptul de a participa la procesul decizional.

g) Conștiința redusă a populației

- Acțiunile de protecție a mediului și prevenire a degradării acestuia se pot realiza în baza măsurilor de ordin juridic administrativ asociate cu cele de ordin educațional pentru populație.

TERRA Mileniul III

- Programele și campaniile de educație în domeniul protecției mediului pentru cetățeni, instituții educaționale, instituții de stat și sectorul privat nu pot asigura efecte pe termen lung atât timp cât conștiința individului și a societății nu sunt îmbunătățite.
- Menținerea unui oraș curat se poate realiza numai cu sprijinul cetățenilor și a actorilor care îl compun în ciuda dezechilibrelor între interese diverse.

4. Cui revine responsabilitatea problemelor de mediu și cine le poate soluționa

Stabilirea unui echilibru între necesitatea creșterii nivelului de trai prin progres economic, calitatea factorilor de mediu și starea de sănătate a populației este determinantă în vederea dezvoltării durabile a României precum și pentru integrarea în structurile UE.

În acest sens, ce pot face partidele politice? și care este rolul organizațiilor neguvernamentale de mediu și al societății civile?

În contextul alegerilor locale, primarii și consilierii locali sau generali aleși iau decizii administrative care au efecte directe sau indirecte asupra mediului la nivel urban. Aceste decizii sunt luate în contextul necesităților cetățenilor dar în baza doctrinei de partid și a platformelor program ale partidelor care cuprind la rândul lor programele de mediu studiate de acest proiect.

În contextul alegerilor generale, deciziile cu impact direct și indirect asupra mediului sunt luate de Guvernul României, Parlamentul României (decizii legislative și executive, agenții subordonate: Inspekția Sanitară de Stat, Garda Națională de Mediu, Inspectoratul de Stat în Construcții, Inspekția Muncii, Agenția Națională de Control al Exporturilor). Iar managementul executiv (Ministerul Mediului și Gospodării Apelor, celelalte ministere, autorități subordonate și coordonate - Inspectorate de Protecția Mediului, Agenția Regională de Protecție a Mediului) este numit de partidul la putere, de aceea este important de cunoscut politica de mediu a acestuia, afișată înaintea alegerilor.

Ce poate face opoziția

Celelalte partide pot contribui la evoluția politicilor și deciziilor benefice de mediu prin parteneriate politice, presiuni politice, monitorizare, conștientizarea populației, participarea în comisii de experți, lobby etc.

Rolul Organizațiilor Neguvernamentale

ONG-urile ca și reprezentante ale societății și comunităților au menirea de a:

- Întreprinde acțiuni de lobby și advocacy pentru îmbunătățirea și completarea activității autorităților competente;
- Solicita transparența deciziilor, a procedurilor de consultare publică și de evaluare a impactului asupra mediului;
- Dezvolta acțiuni, campanii de conștientizare, de monitorizare și de evaluare a performanțelor aplicării politicilor/planurilor/programelor sectoriale.
- Responsabiliza și stimula "buna" guvernare.

Rolul comunităților locale

Participare, conștientizare și implicare în luarea deciziilor ce le afectează, în parteneriat cu autoritățile locale, sectorul civil și alți actori.

4.1 Politicile de mediu

În general, trebuie subliniată ideea că între politicile de mediu și cele social-economice există o interferență, primele fiind o parte esențială a celorlalte, fiecare având însă elemente abstracte, reliefate prin însăși definirea lor. Astfel, în timp ce politica social-economică reprezintă ansamblul de măsuri elaborate la nivel macro și microeconomic, în scopul administrării vieții economice, care să limiteze disfuncționalitățile ce se manifestă în economie (crize, somaj, inflație, sărăcie), armonizând creșterea economică, politica de mediu reprezintă un ansamblu de măsuri elaborate la nivel macro și microeconomic, în scopul reducerii procesului de deteriorare a calității sănătății omului și a mediului, calității naturii (menținerea bogăției și diversității formelor de viață, prevenirea degradării acestora) și a calității factorilor de mediu care afectează producția (solul, vegetația, râuri, mări și oceane, aer, materiile prime, ecosisteme etc).

Departajarea trăsăturilor politicilor de mediu de cele ale politicilor social-economice constă în zonele de operare, întinderea temporală, capacitatea de influență prin factorii și actorii interesați și zona juridică de acțiune, dar constituie dimensiuni indispensabile ale dezvoltării durabile. În prezent relațiile dintre politicile de creștere economică și protecția mediului la nivel global inclusiv în România sunt delimitate de acțiunile politice și sociale prin:

- Relație de Separare - nu există nici un fel de legătură între cantitatea de emisii poluante din mediu și nivelul variațiilor privind ritmul creșterii economice;
- Relație de Complementaritate - unde obiectivele propuse în cadrul activităților de protecție a mediului ar fi cu atât mai ușor de atins cu cât creșterea economică ar fi mai puternică;
- Relație Antagonică- protecția mediului constituie un obstacol în calea creșterii economice și invers;
- Relație Integrată - creșterea economică nu este focalizată pe un singur obiectiv cantitativ, cum ar fi majorarea PIB-ului, luând în calcul și dimensiunea calitativă integrând astfel exigențele privind protecția mediului.

În România conceperea și aplicarea politicilor de mediu impune o corectă fundamentare a acestora. În acest sens, este necesară luarea în considerare a principalelor probleme de mediu atât la nivel local cât și național prin:

- elaborarea și aplicarea politicilor de mediu pe baza caracteristicilor temporale, spațiale și socio-economice;
- coordonarea internațională și competitivitatea în mod special din perspectiva aderării la Uniunea Europeană dar și contextual socio-economic global;
- sporirea și sprijinirea rolului tehnologiei și al politicilor de cercetare-dezvoltare;

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

- sporirea și sprijinirea educării și conștientizării populației, sectorului de afaceri, a sectorului politico-administrativ deci a societății în ansamblu;
- stabilirea instrumentelor de intervenție în realizarea politicilor de mediu;
- evaluarea și prevenirea repercusiunilor economice ale politicilor de protecție a mediului și ale politicilor dezvoltării durabile 'per se'.

4.2 Alegerile locale

Alegerile locale s-au concentrat fără îndoială pe problemele legate de calitatea drumurilor, sănătatea și securitatea populației, locuințe pentru tineret și populația nevoiașă și crearea locurilor de muncă, ce constituie priorități ale primăriilor, consiliilor locale și ale majorității electoratului. Fără a nega importanța acestor aspecte, **resursa absolut necesară sănătății populației urbane rămâne totuși calitatea mediului**, protecția mediului a fost în continuare marginalizată și abordată de către administrația locală și de candidații la alegerile locale fără o viziune pe termen mediu și lung, interconectată cu celelalte activități urbane.

În ciuda faptului că problemele de mediu sunt o prioritate pentru toate marile orașe europene, în programele candidaților locali de la noi această chestiune a fost mai curând una difuză. Programele electorale ale candidaților au folosit frecvent sintagma orașului european prin prisma sporirii nivelului de trai al locuitorilor săi și a funcționalității serviciilor publice.

În competiția electorală candidații și-au concentrat mesajele pe problemele cotidiene precum starea drumurilor, a transportului în comun, a școlilor și spitalelor, iluminatului și curățeniei publice. La nivelul capitalei, mult prea restrânse au fost luările de poziție privind problemele de poluare și de mediu, probleme prioritare pentru postura primarului. Soluțiile oferite de aceștia au dovedit perspective și viziuni restrânse fără a sesiza iminența pericolului variatelor surse de poluare din București¹⁰.

Discursurile candidaților pe teme referitoare la mediul înconjurător au fost atât de generale și vagi încât este greu de stabilit în ce măsură acestea corespund politicilor partidelor de proveniență a candidaților, sau au sedus electoratul datorită 'cuvintelor cheie' utilizate.

Politica municipală de a derula politici fără a ține seama de opinia și realitatea publică este extrem de nocivă mai ales în contextul expansiunii urbane și a traficului ce a atins cote îngrijorătoare sau al integrării europene. Amenajarea intravilană a spațiilor verzi și îmbunătățirea managementului sistemului de transport, pot fi socotite argumente pro-europene. Chiar dacă acestea au fost puncte electorale concrete, adevăratul oraș european este unul în care serviciile publice funcționează la un înalt nivel de calitate, conceptul de bună guvernare este implementat și agreat iar calitatea de contribuabil este respectată.

¹⁰Vezi "Probleme de mediu ale orașelor urbane", pag. 10

4.3 Alegerile generale

În pragul alegerilor generale și-au făcut apariția două mari coalitii politice (PSD-PUR și PNȚCD-AP) ce redefinesc ansele de a câștiga voturi suplimentare. Datorită alianțelor de partide realizate înaintea alegerilor generale politicile partidelor se contopesc rezultând o platformă comună fără precedent. De altfel o parte din aceste programe ale alianțelor nu au putut fi publicate în această broșură atât datorită neomologării acestora până la data publicării cât și datorită lipsei de operativitate informațională a noilor alianțe politice.

Percepția de ansamblu este că electoratul începe să taxeze amatorismul, considerând că după 14 ani de democrație este nevoie de profesioniști cu platforme program bine definite, făcute cunoscute electoratului și ulterior implementate riguros.

5. Programele de mediu ale partidelor politice

În cadrul acestui proiect, partidelor le-au fost solicitate în pragul alegerilor locale și generale o sinteză a politicilor sau programelor referitoare la protecția mediului înconjurător (maxim 3-4 pagini). Astfel, programele de mediu au fost solicitate următoarelor partide politice:

- Acțiunea Populară (AP)
- Forța Democrată (FD)
- Partidul Democrat (PD)
- Partidul Ecologist Român (PER)
- Partidul Național Liberal (PNL)
- Partidul Național Păărănesc Creștin Democrat (PNTCD)
- Partidul Noua Generație (PNG)
- Partidul România Mare (PRM)
- Partidul Socialist Democrat (PSD)
- Partidul Uniunii Naționale Române (PUNR)
- Partidul Umanist Român (PUR)
- Uniunea Democrată a Maghiarilor din România (UDMR)
- Uniunea pentru Reconstrucția României (URR)

În prima etapă premergătoare alegerilor locale, mai 2004, în urma apelurilor au fost primite, în ordinea vitezei de reacției, politicile sau programele de mediu de la următoarele partide: URR, UDMR, PNL, PD, PNTCD.

În a doua etapă premergătoare alegerilor generale august-septembrie, în urma unor noi apeluri și a definitivării programelor și platformelor politice ale partidelor, au mai fost puse la dispoziție programele de mediu ale următoarelor partide (în ordinea vitezei de reacției): PER, PNTCD, PRM, PNG, PSD+PUR, AP.

La finalul studiului, s-a constatat existența politicilor sau programelor de mediu - ca parte integrantă a programelor politice și electorale - pentru majoritatea partidelor abordate însă relaționarea cu partidele, transparența și liberul acces la acestea s-au dovedit anevoioase mai ales în perspectiva alegerilor locale - când aspectele de mediu au fost predominant desconsiderate, dar și în pragul alegerilor generale.

Motivul principal s-a dovedit a fi relaționarea cu departamentele de mediu - acolo unde există - sau cu departamentele de coordonare a politicilor din cadrul partidelor vizate precum și inadvertențe de comunicare (recepționarea și reacția în baza vizitelor întreprinse la sediile centrale, și a utilizării mijloacelor clasice de comunicare).

Tot datorită relaționării nefructuoase sau a ignorării apelurilor TERRA Mileniul III inițiate încă din mai 2004 nu s-a obținut acordul pentru publicarea politicilor sau programelor de mediu, precum și implicarea în proiect a următoarelor partide: FD, PUNR.

NOTĂ: Documentele sunt prezentate în acest capitol în forma în care ne-au fost puse la dispoziție sau în baza acordului cu partidele iar aprecierile rămân la latitudinea cititorului și electoratului. Aceste programele de mediu sunt prezentate în ordine alfabetică.

Programele de mediu - Alegeri 2004

5.1 Acțiunea Populară

Document de poziție al Acțiunii Populare referitor la mediu

Situația actuală

În iunie 2003 Ministerul Apelor și Protecției Mediului a fuzionat cu Ministerul Agriculturii formând Ministerul Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului. Schimbările instituționale din ultimul an au dus la creșterea instabilității și confuziilor în ceea ce privește responsabilitățile. Agențiile de Protecție a Mediului locale nu sunt în totalitate operaționale. Mandatul Gărzii Naționale de Mediu nu este clar.

Există de asemenea probleme privind continuitatea personalului în cadrul Ministerului. Au fost alocate încă cca 150 posturi bugetare în sector, dar această creștere nu este suficientă pentru a asigura o implementare adecvată a acquisului în domeniul mediului. Alocarea bugetară continuă să fie foarte corborată comparativ cu necesitățile în termeni de capacitate administrativă și de investiții. Aceasta este valabil în special în ceea ce privește agențiile de protecția mediului locale. Sistarea resurselor pentru achiziționarea echipamentelor de monitorizare și verificarea conformării au înrăutățit condițiile de lucru la nivel local.

Fondul Național de mediu a colectat unele fonduri, dar nu este în întregime operațional.

Progrese s-au făcut numai în ceea ce privește adoptarea legislației comunitare, nu însă și în ceea ce privește elaborarea unei strategii viabile pentru implementare. Implementarea reală a legislației adoptate s-a realizat în foarte mică măsură, iar integrarea protecției mediului în alte politici sectoriale a progresat puțin.

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

Situația mediului în România este dezastruoasă în special din punct de vedere al managementului deșeurilor urbane, care sunt depozitate pe rampe de gunoi care poluează solul și cursurile de apă. De asemenea depozitele de deșeuri industriale sunt simple improvizajii, fără sisteme de protecție a mediului.

Multe localități, inclusiv orașe mari, nu au stații de epurare a apelor reziduale, iar poluarea apelor este foarte slab monitorizată. Poluarea aerului este parțial monitorizată și micșorarea emisiilor s-a realizat în cea mai mare măsură prin reducerea activităților industriale determinată de considerente economice, nu ca urmare a unor măsuri de rețehnologizare.

Evaluarea generală a "mediului" din România în Raportul de țară al CE

Raportul de țară al Comisiei Europene din noiembrie 2003 arată că s-au înregistrat unele progrese la Cap. 22 "Mediu", dar pentru încheierea provizorie a negocierilor sunt necesare progrese în continuare.

Concluziile Raportului de țară al CE privind Cap. 22 "Mediu" arată că deși s-a înregistrat un progres în ceea ce privește transpunerea legislației, capacitatea administrativă și resursele financiare alocate acestui sector rămânând la un nivel foarte scăzut. Negocierile la acest capitol continuă.

Soluții AP

În vederea îmbunătățirii calității mediului din România, eliminării riscului de poluare accidentală, apărării împotriva calamităților naturale și a accidentelor și sporirii capacității de prevenire, control și intervenție în caz de urgență AP susține următoarele:

- Revizuirea funcționării Comitetului Interministerial în vederea integrării politicilor de mediu în toate sectoarele de activitate cu impact asupra mediului.
- Reorganizarea Forumului de Dezvoltare Durabilă în vederea eficientizării activității sale.
- Întărirea capacității administrative la nivel regional prin reorganizarea Agențiilor de Protecția Mediului (APM) și stabilirea unor mecanisme de coordonare efectivă cu autoritățile de dezvoltare regională, astfel încât APM să-și poată desfășura în bune condiții activitățile de licențiere, monitorizare, inspecție și întărire a reglementărilor de mediu.
- Stabilirea/reactualizarea normelor metodologice de aplicare a Legii Protecției Mediului nr. 137/1995 atât în vederea constituirii unui Fond de mediu operațional, cât și a unui sistem de cointerensare a agenților economici în producție și servicii prietenoase mediului.
- Aplicarea principiilor de management modern la nivelul tuturor structurilor administrative din domeniu.
- Terminarea de urgență a inventarierii depozitelor de gunoaie și clarificarea situației depozitelor de deșeuri industriale.

- Finalizarea de urgență a Planului național de management al deșeurilor precum și stabilirea și implementarea unor planuri regionale, astfel încât sistemele de colectare, reciclare și de depozitare să fie îmbunătățite.
- Elaborarea și implementarea unor Planuri regionale de acțiune privind monitorizarea calității aerului, inspecția și sancționarea poluatorilor.
- Elaborarea și implementarea unor planuri de management a bazinului râurilor și a unor Planuri regionale de acțiune privind monitorizarea calității apei, inspecția și sancționarea poluatorilor.
- Întărirea capacității administrației locale pentru realizarea proiectelor de asigurare a alimentării cu apă potabilă și efectuării lucrărilor de canalizare a tuturor localităților urbane și rurale până în anul 2010 prin co-finanțare fonduri bugetare locale - fonduri externe - fonduri private.
- Realizarea unor stații de epurare a apei la toate localitățile cu peste 20.000 locuitori.
- Realizarea sistemelor de protecție împotriva inundațiilor prin indiguirea porțiunilor periculoase a unor râuri și lucrări de colectare a torențurilor.
- Stimulente economice și financiare pentru încurajarea efectuării unor lucrări de împădurire.
- Elaborarea și executarea unui Program de îmbunătățiri funciare cu ocuparea unei părți din forța de muncă disponibilizată din industrie.
- Elaborarea și implementarea unor planuri privind conformarea în domeniul poluării industriale și managementului riscului a instalațiilor existente și a celor noi.
- Stabilirea listei ariilor naturale de interes Comunitar și desemnarea lor ca arii de protecție specială.
- Stabilirea de competențe pentru implementarea monitorizării, inspecției și sancționării în domeniul organismelor modificate chimic și genetic.
- Elaborarea și implementarea unor planuri naționale și regionale privind reducerea zgomotului.
- Adoptarea și implementarea legislației secundare referitoare la securitatea nucleară și protecția împotriva radiațiilor și asigurarea implementării adecvate.
- Atragerea capitalului privat în investiții de mediu prin implementarea reală a legislației care acordă facilități financiare și fiscale pentru investițiile de mediu.
- Transparență totală în acordarea stimulentei pentru proiecte de mediu în vederea eliminării corupției și clientelismului politic.
- Mecanisme financiare și economice de susținere a IMM-urilor care fac investiții de mediu.
- Atragerea unor fonduri private prin parteneriate public-privat.
- Dezvoltarea parteneriatelor cu organizațiile neguvernamentale de mediu în vederea creșterii gradului de educație și de conștientizare a populației privind protecția mediului și asigurării participării publice la dezvoltarea și implementarea politicii de mediu. Exemplu: implicarea ONG de mediu în probleme de poluare cu plumb și cadmiu de la Baia Mare, cu amoniac la Târgu-Mureș, cu mangan a râului Sararu, monitorizarea stării mediului în stațiuni și atribuirea unor "steaguri de mediu", extinderea activității ONG în zonele rurale ș.a.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de dl. Lucian Mate și dna. Magdalena Matei, Consiliul Național de Coordonare Politică- Departamentul Mediu.

5.2 Forța Democrată

Atât la alegerile locale cât și la alegerile generale reprezentanții acestui partid nu au pus la dispoziție programul de mediu ce ar trebui să fie integrat în programul politic al partidului, nedovedindu-se receptivi la numeroaselor noastre solicitări.

5.3 Partidul Democrat

Obiective generale

- Perfecționarea capacității instituționale pentru protecția mediului
- Adaptarea și consolidarea cadrului legislativ național de mediu la standardele Uniunii Europene
- Gestionarea și incinerarea deșeurilor
- Conservarea biodiversității și reconstituirea resurselor biologice
- Evaluarea și gestionarea integrală a calității aerului
- Ecologizarea agriculturii și silviculturii
- Conservarea fondului peisagistic natural al zonelor și localităților
- Refacerea ecosistemelor deteriorate antropic și experiența spațiilor verzi

Direcțiile prioritare

A. Reformarea managementului pentru protecția mediului conform cerințelor Uniunii Europene

1) Extindere cadre juridice și instituționale pentru armonizarea strategiei de mediu și dezvoltare durabilă

) Elaborarea strategiei de mediu în concordanță cu Uniunea Europeană pe domeniile definite ale acqului comunitar și a actelor normative pornind de la calitatea aer, până la controlul poluării mediului acvatic

B. Prevenirea accidentelor ecologice și calamități naționale

1) Identificarea și limitarea sectoarelor cu grad înalt de risc pentru combaterea eroziunii solului până la ecologizarea zonelor afectate de adversități din Delta Dunării

2) Reducerea poluării industriale pornind de la respectarea și implementarea cerințelor protocolului de la Kyoto până la reducerea poluării pentru atingerea pragului de suportabilitatea (absorbție) a mediului înconjurător.

C. Conservarea biodiversității și reconstrucției biologice

1) Extinderea rețelei naționale de arii protejate

2) Gestionarea durabilă a resurselor naturale prin supravegherea apelor de suprafață/subterane și a stării de entrofizare a apelor dulci și costiere; până la extinderea suprafeței împădurite la nivel optim specific țării de 35%

3) Ameliorarea calității mediului în zonele urbane prin acțiuni de la sistematizarea zonelor urbane în concordanță cu Convenția Europeană a Peisajului, la sporirea volumului și calității spațiilor verzi, până la implementarea proiectului "Îmbunătățirea rețelei naționale de monitorizare a aerului"

Strategia politică a PD pentru 2003-2004

Un program realist, pentru că domeniile prioritare actuale ale Partidului Democrat sunt în continuare cele enunțate în Programul Politic. Domeniile vizate de P.D. sunt: educația ("temelia viitorului în societatea informațională"), sănătatea ("sănătatea oamenilor este esențială pentru evoluția societății"), sistemul public de pensii ("sistemele private de pensii sau cele administrate privat reprezintă o completare a sistemului public de pensii, dar nu îl vor înlocui pe acesta niciodată"), protejarea mediului înconjurător ("generațiile actuale au obligația să lase moștenire generațiilor viitoare un mediu curat"), justiția ("românii nu se mai simt egali în fața legii și această situație constituie un pericol capital pentru statul de drept și pentru democrație"), piața muncii ("munca este supraimpozitată în România și acest fapt se află în miezul unei nedreptăți grave"); șanse de afirmare pentru tineri și femei ("Organizațiile tinerilor din România trebuie să găsească în Partidul Democrat un interlocutor apropiat și un reprezentant pentru apărarea și promovarea intereselor lor specifice"); mediu de afaceri prosper ("un nou sistem de taxe; un parteneriat social într-un sistem mult mai flexibil și descentralizat care să ofere noi locuri de muncă stabile, să ajute la dezvoltarea sectorului privat mic și mijlociu").

Un program realist, deoarece actuala criză identitară a românilor se datorează unui lucru evidențiat și în Programul Politic, și anume lipsa unor politici care să ducă la coeziune socială, responsabilitate și angajare civică. Ideea de bază a noii acțiuni politice a Partidului Democrat este de a orienta acțiunea politică către problemele directe ale oamenilor, abordând probleme economice, sociale, probleme care țin de mediul înconjurător, de reforma clasei politice, etc.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de dl. Caloianu Grigore, Vicepreședinte Departamentul de mediu și dezvoltare rurală.

5.4 Partidul Ecologist Român

Starea și stadiul actual al ecologiei în România

Prioritățile unor acțiuni politice de protecție a mediului sunt diferite de la țară la țară, cu toate că dezvoltarea durabilă are criterii de evaluare bine conturate.

Intensitatea fenomenului de poluare, importanța unor resurse naturale pentru economia națională și chiar mărimea PIB-ului/locuitor pot impune anumite priorități evoluției preconizate a economiei și calității factorilor de mediu.

În România se constată că zăcămintele de minerale și hidrocarburi au fost exploatare în mod nerățional, epuizându-se resursele necesare mai multor generații, poluând și distrugând solul și peisajele care nu vor putea fi refăcute decât cu cheltuieli enorme.

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

În concepția P.E.R. protejarea mediului, a florei și faunei, precum și a omului - în special - a fondului genetic național, în vederea asigurării condițiilor normale și civilizate de viață reprezintă factorul principal de acțiune politică.

P.E.R. susține necesitatea imediată a unei strategii naționale în domeniul mediului care să pornească de la conceptul unei abordări durabile, pentru care dezvoltarea socio-economică și conservarea resurselor sunt inseparabile.

Între activitățile economice și cele ecologice este necesară diminuarea contradicțiilor, iar măsurile de protecție a mediului trebuie considerate ca fiind costuri normale de producție.

Persistența stării de poluare avansată a ecosistemelor - apele de suprafață și de adâncime, aerul contaminat din zonele industriale și centrele urbane, solul infestat prin chimizarea agriculturii, pădurile cu grad de regenerabilitate scăzut etc. - obligă populația țării noastre să suporte consecințele acestor poluări.

În agricultură, timp de jumătate de secol, dorința obținerii unor recolte exagerate, prin lucrări de irigații neraționale, fără a se asigura evacuarea apelor prin canale anume pregătite în acest scop precum și prin metode de chimizare intensivă a dus în unele situații la sărăturarea și înmlătinarea solului căruia ar trebui să i se aplice lucrări speciale pentru înlăturarea acestor caracteristici.

În regimul comunist, construirea de locuințe a mers paralel cu ignorarea aproape totală a cerințelor de microclimat și mediu, fără soluții eficiente pentru canalizare, alimentare cu apă, zone verzi,coli, comerț, circulație etc.

Peste toate acestea s-au suprapus fenomenele tranziției, care au generat un impact negativ constând în:

- Tăierea brutală a pădurilor răzleși sau plantați de-a lungul drumurilor, ca și a unor perdele de arbori aparținând noilor proprietari, lipsiți de conștiința valorii perene a pădurii;

- Devastarea ariilor protejate, diminuarea biodiversității, exploatarea abuzivă și nerațională a Deltei Dunării, încurajată și de "braconieri" internaționali;

- Părăsirea sau fărâmițarea complexelor industriale fără ca instalațiile de tratare a apelor uzate sau a altor reziduuri să fie dată în grija cuiva - de altfel, nici la secțiile productive rentabile nu există instalațiile de protecție a mediului;

- Legislația incompletă, apărută tardiv și neadaptată, ca prevederi și terminologie, la economia de piață, ceea ce provoacă mari neajunsuri și dificultăți în aplicare;

- Lipsa acută de fonduri bugetare pentru investiții în domeniul protecției mediului reprezintă un handicap serios în stabilirea unei strategii eficiente de restructurare și dezvoltare durabilă a țării;

- Corupția persoanelor cu funcții administrative, de pază sau juridice, implicate în apărarea mediului;

- Fărâmițarea până la nivelul de circa 1,4 ha/persoană a terenurilor agricole, la care se adaugă lipsa totală de sprijin a noilor proprietari nevoiți să-și lucreze loturile cu metode rudimentare, înrăutățind și mai mult situația fondului funciar.

A. Conservarea biodiversității

Logica productivității economice, cu efecte dezastruoase asupra mediului înconjurător, pe de o parte, neglijența și lipsa de responsabilitate, pe de altă parte, au distrus calitatea mediului într-o măsură care, în prezent, tinde să afecteze întreaga biosferă, inclusiv oamenii.

Se impune de urgență o politică ecologică pe direcțiile:

- Reconstrucției biogenezei specifice teritoriului României;
- Ameliorării ecologice a parcurilor și rezervațiilor existente, precum și realizării de noi parcuri naționale și zone de protecție ecologică (Delta Dunării, Litoralul Mării Negre, regiunile colinare și montane de interes național și internațional);
- Utilizării raționale a vegetației spontane, a pășunilor și a vânatului; tăierea rațională a pădurilor, în funcție de capacitatea lor de refacere;
- Evitării lucrărilor de amenajări hidrotehnice care pot provoca dezechilibre hidrologice;
- Evitării construirii de căi de acces sau lucrări ample care pot dăuna mediului înconjurător.

B. Ecologia transfrontalieră

Având în vedere că impactul poluării atmosferei și apelor are efect și dincolo de granițele unei țări, România, ca parte a comunității internaționale, trebuie să respecte convențiile internaționale și să participe la elaborarea în continuare a normativelor și convențiilor internaționale în domeniu.

Astfel, P.E.R. va susține acțiunea de:

- reducere a consumului de substanțe ce afectează stratul de ozon;
- respectarea Convenției de la Basel privind circulația transfrontieră a deșeurilor;
- reducerea emansiilor de metan;
- introducerea de "eco-taxe" pentru emisia de CO₂, simultan cu reducerea impozitelor salariaților din industria nepoluantă și cea producătoare de echipamente pentru combaterea poluării;
- folosirea fondurilor obținute din "eco-taxe" pentru promovarea energiilor regenerabile, inepuizabile și noi pentru restaurarea ecologică.

P.E.R. va sprijini acțiunile la nivel planetar care vizează reducerea datoriilor externe ale țărilor slab dezvoltate, pentru a se facilita dezvoltarea lor ecologică durabilă, cu efecte benefice globale, avându-se în vedere, cu prioritate, încetarea tăierilor masive din pădurile tropicale, stoparea poluării rezervelor de apă planetare, precum și eliminarea ploilor acide.

P.E.R. va acționa pentru interzicerea importului de tehnologii, materiale și produse considerate neecologice în țările de origine, ca și pentru transferul, în condiții eficiente, de metode și tehnologii de prevenire a poluării.

P.E.R. va colabora pentru găsirea unor soluții privind stăvilirea exploziei demografice care generează și amplifică criza ecologică, amenințând existența vieții pe TERRA.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de dl. Protopescu Cornel, Președintele Partidului Ecologist Român.

5.5 Partidul Național Liberal

Politici de mediu

Protecția Mediului Înconjurător constituie unul din principalele obiective ale unui Guvern care dorește să integreze România în Uniunea Europeană. Având în vedere că principalele sectoare de activitate au ca o componentă importantă protecția mediului este necesar ca în Programul de Guvernare acest domeniu să aibă o pondere deosebită.

Problemele de Protecția Mediului sunt de o complexitate deosebită și rezolvarea acestora depinde de toți cei implicați în poluarea factorilor de mediu: aer, apă de suprafață și subterană, sol, vegetație și faună.

PNL, pe baza priorităților cuprinse în Platforma Program propune soluționarea problemelor din acest domeniu, prin implicarea tuturor operatorilor economici, ministerelor, departamentelor, organizațiilor nonguvernamentale, societății civile, și nu în ultimul rând, a întregii populații.

În România, resursele minerale neregenerabile au fost exploatare și prelucrate în mod nerațional, cu tehnologii învechite care au condus la poluarea tuturor zonelor geografice, iar resursele regenerabile, respectiv apa, solul, fauna și flora, exploatare peste limita lor de regenerare, cu efecte dezastruoase pentru dezvoltarea ecologică și economico-socială.

Având în vedere cele de mai sus, o politică realistă și eficientă pentru protejarea acestor resurse, în special, și a mediului înconjurător în general, este absolut necesară.

Subdomeniile Programului de Guvernare luate în considerare sunt:

- subdomeniul **legislativ** - adoptarea aquis-ului comunitar și punerea de acord cu acesta a legislației interne;
- subdomeniul **factori de mediu** și **prevenirea accidentelor ecologice** include monitorizarea acestora și instituirea unui sistem de control eficient al unităților poluatoare;
- subdomeniul **gestionarea deșeurilor**;
- subdomeniul **gospodărirea rațională și eficientă a resurselor de apă**.

Opțiunile fundamentale ale PNL privind locul și modul de funcționare a activităților și structurilor din acest domeniu

În acest domeniu aplicarea principiilor fundamentale ale PNL au o mare importanță, în special cele ce se referă la:

1. Egalitatea șanselor. În ceea ce privește egalitatea șanselor în domeniul protecției mediului, aceasta se aplică în activitatea de obținere a contractelor de cercetare pentru elaborarea studiilor de impact și a bilanșurilor de mediu.

Firmele implicate în această activitate trebuie să aibă șanse egale, să participe la licitații pentru obținerea de proiecte de studii de ameliorare a terenurilor poluate. Aceasta presupune să existe egalitate în obținerea informațiilor, transparența licitațiilor să fie totală și libertatea de a participa, la fel.

2. Proprietatea privată garantată juridic și material, motorul dezvoltării economice, permite ca fiecare operator economic să investească în protecția mediului, în scopul obținerii de produse la standarde internaționale, fără a polua mediul și a asigura o dezvoltare durabilă a afacerii.

Proprietatea privată și folosirea ei eficientă generează bogăție. Având în vedere că investițiile în protecția mediului necesită cheltuieli apreciabile, numai proprietarii bogăți și pot permite să investească în acest domeniu.

3. Piața liberă concurențială. Existența pieței libere concurențiale este obligatorie pentru dezvoltarea acestui domeniu. Piața liberă generează competiție, competiție științifică, managerială, care duce la costuri mai reduse pentru serviciile oferite.

În protecția mediului costurile mai reduse și competența mai ridicată sunt absolut necesare pentru accesarea la obținerea de proiecte care să rezolve anumite probleme de mediu. În același timp, existența acestei piețe elimină corupția, favorizarea clientelei politice în obținerea de contracte preferențiale și elimină monopourile existente în momentul de față pe piața de mediu.

4. Spiritul întreprinzător, în legătură cu proprietatea privată și piața liberă concurențială este obligatoriu pentru cei ce concurează pentru piața de mediu. Obținerea de tehnologii și metodologii curate, curajul de a investi în acest domeniu, dorința permanentă de perfecționare, fac ca spiritul întreprinzător al indivizilor și al operatorilor economici să contribuie la reducerea poluării mediului, la păstrarea acestuia în bune condiții și la promovarea unei dezvoltări durabile.

5. Respectarea drepturilor fundamentale ale omului la un mediu curat pe care să-l folosească și generațiile viitoare este un drept puțin respectat. În același timp, liberul acces la informațiile legate de mediu este absolut necesar pentru fiecare individ și comunitate și pentru societatea civilă. Dreptul la libera asociere în scopul de a prezerva calitățile mediului natural, apărarea biodiversității etc. este, de asemenea, un drept pe care viitorul Guvern al Alianței trebuie să-l susțină.

Programul de guvernare în Protecția Mediului trebuie să țină seama de prioritățile dezvoltării României și anume de realizarea unei creșteri economice rapide și durabile, care să reducă decalajul dintre țara noastră și celelalte țări din Uniunea Europeană, creștere mult mai mare decât cea preconizată de actualul Guvern.

Pentru realizarea acestui deziderat se va urmări cu prioritate:

- formarea unei economii de piață deschise, competitive, care să stimuleze productivitatea și investițiile.
 - menținerea echilibrelor fundamentale ale economiei, inclusiv echilibrul ecologic.
 - folosirea oportunităților create de procesul integrării în Uniunea Europeană.
- Se va urmări schimbarea rolului statului și întărirea autorității acestuia. Statul va trebui să stabilească obiective și politici adecvate pentru protecția mediului și să creeze un mediu instituțional modern, care să le îndeplinească. Această construcție va fi fundamentată pe aplicarea consecventă a principiului dezvoltării durabile în toate activitățile și la toate nivelurile.

Prin facilitățile fiscale acordate întreprinzătorilor, statul îi poate determina să investească în protecția mediului, pentru că în orice țară din lume aceasta costă. Dar costurile sunt recuperate printr-un mediu de viață mai curat și prin prezervarea calității factorilor ecologici pentru generațiile viitoare.

Opiunile fundamentale ale PNL

În România, în viziunea PNL, protecția mediului, având în vedere contextul dezvoltării economice și sociale, constituie unul dintre obiectivele principale ale Programului de Guvernare.

Având în vedere că problemele de protecția mediului vizează toate sectoarele de activitate, Alianța propune soluționarea acestora prin participarea tuturor celor implicați în poluarea factorilor de mediu: unități economice, departamente și ministere pe de o parte și pe de altă parte, implicarea efectivă a celor interesați în protejarea mediului, populația, organizațiile neguvernamentale, organe ale administrației locale, întreaga societate civilă.

Cum în România resursele neregenerabile au fost intens exploatate și prelucrate, cu tehnologii depășite, care au condus la poluarea unor întinse zone din țară, iar resursele regenerabile (resursele de apă, solul, fauna, pădurile și flora) sunt limitate și uneori exploatate până dincolo de limita lor de regenerare, pe de o parte și pe de alta, poluate cu diverși poluanți ce diminuează, de asemenea, potențialul lor de regenerare, o politică realistă și eficientă pentru protejarea acestora este absolut necesară. Prin urmare, protejarea resurselor regenerabile și gospodărirea rațională a acestora, în condițiile promovării conceptului de dezvoltare durabilă, devine obiectivul principal al politicii PNL în domeniul Protecției Mediului.

Pentru realizarea acestui deziderat, elaborarea unei strategii și a obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung este absolut necesară, acestea trebuind să țină cont de pînă majoră a politicii economice a României, integrarea în UE în anul 2007 și alinierea la politica comunitară în protecția mediului.

Astfel, este necesar ca activitatea în domeniul protecției mediului în ceea ce privește protejarea și exploatarea echilibrată a acestora, să se structureze pe câteva priorități precise:

1. creșterea importanței deciziei de mediu în elaborarea și aplicarea politicilor sectoriale;
2. evaluarea stării inițiale a factorilor de mediu și fundamentarea unei strategii de dezvoltare pe termen lung în domeniul mediului, al resurselor regenerabile și neregenerabile;
3. realizarea sistemului de monitorizare integrată a mediului în scopul urmării permanente a evoluției factorilor de mediu;
4. reformarea sistemului de management al mediului conform reglementărilor UE și descentralizarea serviciilor de inspecție și protecție a mediului;
5. întărirea parteneriatului transfrontalier și internațional cu instituțiile similare din alte țări în scopul monitorizării stadiului de implementare a înțelegerilor internaționale;
6. elaborarea strategiilor de protecție a cetățenilor împotriva calamităților naturale, accidentelor ecologice și expunerii în zone cu risc ecologic;
7. susținerea autorităților locale în scopul reducerii riscurilor de mediu și a renaturalizării acestuia;
8. ameliorarea calității factorilor de mediu în zonele urbane și rurale în ceea ce privește gestiunea apei, a emisiilor în aer și sol, a deșeurilor menajere și industriale, conservarea biodiversității;
9. extinderea rețelei naționale de arii protejate și rezervații naturale, reabilitarea infrastructurii costiere a litoralului românesc, redimensionarea ecologică și economică a Deltei Dunării;
10. întărirea parteneriatului cu organizațiile nonguvernamentale în procesul de reglementare din domeniu.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de dl. Toti Mihai, Președintele Comisiei de Mediu PNL.

5.6 Partidul Național Păcănesc Creștin Democrat

Programul Politic PNPCD

Societatea are nevoie de o autoritate care să o conducă, să îi asigure unitatea și ordinea și să contribuie la realizarea binelui comun. Statul este responsabil de realizarea politicilor generale de dezvoltare în vederea asigurării prosperității naționale și asigurarea libertății și demnității omului. România trebuie să devină un stat de drept autentic. Principalele atribuții ale statului sunt:

- stabilirea politicilor naționale de dezvoltare economică și socială;
- protejarea drepturilor fundamentale ale cetățeanului și împiedicarea abuzului de putere;

<...>

- conservarea mediul înconjurător, ca bază naturală a vieții.

Sinteza politicii de mediu a PNPCD

Politica PNPCD în domeniul mediului urmărește protecția și conservarea resurselor naturale, respectiv creșterea capitalului natural al României, în condițiile dezvoltării durabile și ale schimbărilor climatice globale.

Interesul populației pentru viață, pentru problemele de mediu este demonstrat atât de existența ONG-urilor specifice, cât și de numărul mare de studenți, inclusiv postuniversitari, în acest domeniu.

Principalele repere ale politicii de mediu, în viziunea PNPCD, sunt:

- **Aplicarea reglementărilor Uniunii Europene** în probleme de mediu, reglementări la care România a fost parte semnatară.

- **O politică de cooperare cu vecinii**, activă și preventivă, în probleme transfrontaliere de mediu, atât la nivel guvernamental, cât și regional.

- **Absorbția personalului "Gărzii de Mediu"** de către Inspectoratele județene de mediu. Este cunoscut faptul că, în prezent, inspectoratele dispun de o logistică precară și, mai ales, nu au laboratoare la standarde europene. Această măsură, împreună cu reabilitarea laboratoarelor și informatizarea sistemului național de măsurare, control și monitorizare integrată, ar crește autoritatea inspectoratelor, capacitatea lor de monitorizare, evaluare și prevenire a fenomenelor de poluare.

- **Utilizarea fondului de mediu** (de circa 1.000 miliarde lei), care în prezent nu este operațional, ca o sursă de finanțare/cofinanțare și pentru resurse de energie regenerabilă (cu excepția microhidrocentralelor, finanțate la nivel local). În România există deja câteva realizări în domeniu (de exemplu, centrale termice cu rumegu^o drept combustibil), dar se constată o lipsă de coerență și de voință politică în dezvoltarea acestei industrii. Biomasa, energia solară și eoliană s-au valorificat energetic în UE, SUA, Canada prin finanțări de la buget și au fost implementate în active ale statului (școli, spitale ș.a.) ca sursă principală sau secundară de energie electrică, termică sau mixtă. Nu se pune problema recuperării investiției și a profitului, așa cum se gândește acum în România.

- **Garantarea proprietății** impune ca lucrările de protecție împotriva eroziunii malurilor râurilor, eroziuni care distrug iremediabil suprafețe arabile, să fie finanțate de la buget. Pe de o parte, proprietarii și primăriile nu au capacitatea tehnică și financiară de a rezolva asemenea probleme, iar, pe de altă parte, statul este proprietarul râurilor în România.

- **Monitorizarea exigentă și profesionistă a aplicării de tehnologii nepoluante** în toate domeniile agricole (legumicultură, culturi de câmp, pomicultură, viticultură etc.), inclusiv privind valorificarea ecologică a deșeurilor animale rezultate din zootehnie.

- **Controlul riguros al calității produselor agricole**, în primul rând din punctul de vedere al sănătății consumatorilor.

- **Sprijinirea dezvoltării masive a agriculturii ecologice** (biologice, organice).

- **Inventarierea sistematică a terenurilor degradate** și subvenționarea lucrărilor de protecție, reabilitare și conservare a acestora (combaterea eroziunii solurilor, combaterea salinizării și acidifierii etc.), inclusiv prin scoaterea unor terenuri din circuitul agricol.
- **Împădurirea terenurilor degradate** și slab productive.
- **Reconstrucția ecologică** a unor obiective de interes național: plaja și părmurile Mării Negre, lacul Techirghiol, lacul Snagov ș.a. În acest sens, menționăm inițiativa fostului Minister al Mediului din anul 2000 de a promova o Hotărâre de Guvern privind reconstrucția ecologică a râului Ialomița și a afluenților în zona Snagov, HG neaplicată nici în prezent.
- **Retehnologizarea și modernizarea stațiilor de epurare** pe baza tehnologiilor de vârf și, după caz, subvenționarea unor categorii ale populației pentru a diminua creșterile importante ale prețului apei. Acest adevăr nu este, în prezent, afirmat cu claritate în politicile de mediu ale guvernării actuale.
- **Evaluarea periodică** de către Inspectoratele de mediu sau de instituțiile naționale de profil, după caz, a studiilor de impact elaborate de către SRL-uri și sancționarea penală pentru erori grave și/sau corupție.
- **Modificarea legii privind zonele expuse la dezastre** (inundații, alunecări de teren, cutremure), lege aflată în contradicție evidentă cu realitatea. De exemplu: calea ferată din zona Filia și distrusă în anul 1999 de averse puternice, precum și localitatea Cuculeasa (județul Buzău) - inundată de o maree de noroi, nu sunt, în viziunea legii, zone de risc.
- **Aplicarea prevederilor Ordonanței de Urgență** promovată de Guvernul Ișărescu privind regimul deșeurilor, devenită ulterior lege.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de Dl. Virgil Petrescu, vicepreședinte al PNȚCD, Directorul coordonator al Departamentelor de Polițici, Programe și Doctrină ale PNȚCD.

5.7 *Partidul Noua Generație*

La alegerile locale nu au dispus de un program de mediu integrat în platforma program a partidului.

Programul politic al Partidului Noua Generație

PNG pune în centrul doctrinei sale concepția creștină despre om, valorile și principiile creștin - democrației europene (libertatea, personalismul, responsabilitatea; egalitatea, dreptatea, solidaritatea; subsidiaritatea; securitatea socială; dezvoltarea durabilă).

Programele de protecție a mediului

PNG consideră că programele de protecție a mediului nu trebuie separate de programele politice și economice ale partidelor, după cum consideră drept inutilă existența partidelor ecologiste în România.

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

Protecția mediului reprezintă un pariu politic complex, un imperativ din categoria intereselor naționale și nu poate fi lăsat pe seama unor forțe partizane, care adesea exprimă tendințe mondialiste, potențial antinaționale. A pune însă protecția mediului înconjurător, a materiei, mai presus de protecția spirituală, morală a unei națiuni sau a individului este o tendință malefică. Mediul fizic în care trăiește omul nu reprezintă jelul final al existenței, care este pregătirea morală și spirituală pentru Judecata de Apoi. Oamenii vor fi însă judecați dacă au nesocotit și batjocorit natura, care este tot creație a lui Dumnezeu. Se preconizează ca în următorii ani să vină de la UE miliarde de Euro pentru protecția mediului, dar trebuie reamintit cetățenilor acestei țări că protecția mediului se face pentru a proteja omul, iar nu pentru a uita de el și de prioritățile sale morale și intelectuale.

Dezvoltarea durabilă este principiul consolidării democratice a societăților care protejează oportunitățile generațiilor viitoare. În acord cu principiile creștin-democraților și popularilor europeni, PNG definește politica democratică drept o activitate de dezvoltare durabilă, care include protecția statului de drept, a prosperității publice, a stării morale și intelectuale a națiunii, a mediului înconjurător, a finanțelor publice, a pensiilor și a solidarității sociale. Politicile publice din aceste domenii nu pot fi concepute doar pentru uzul și folosința generațiilor prezente, ci cu perspectiva menținerii lor de către copiii și nepoții noștri. Toate aceste obiective lipsesc din programele și mai ales acțiunile politice ale celorlalte partide.

Aceste valori (care au fost definite în documente programatice ale creștin-democraților din diferite partide occidentale sau ale popularilor europeni) nu trebuie preluate mimetic și reproduse mecanic, ci adaptate realist la stadiul în care se află procesul de tranziție de la regimul comunist totalitar la democrația consolidată de tip occidental.

NOTĂ: Acordul pentru publicarea acestui material a fost dat de Dl. Dan Hera, Departamentul Imagine, Comunicare și Relații Publice PNG
Acest program este disponibil și online la următoarea adresă:
http://www.png.ro/documente/programul_politic_PNG_final2a.rtf

5.8 Partidul România Mare

La alegerile locale nu au dispus de un program de mediu integrat în platforma program a partidului. Pentru alegerile locale acesta este programul de mediu al PRM.

Protecția mediului

Este inutil să mai precizăm că înainte de 1989 protecția mediului era probabil pe ultimul loc în lista cu priorități a Partidului Comunist Român.

Dezvoltarea economică s-a făcut pe baza unor planuri și proiecte ce nu includeau și impactul asupra mediului. Situația s-a agravat an de an, problemele ieșind la iveală în anii trecuți când România s-a evidențiat prin poluări majore asupra mediului. Alăturând acestor adevărate dezastre, poluarea cu fum din arderea combustibililor fosili, a țigărilor etc., poluarea cu CO₂ care a crescut de la an la an, poluarea sonoră în extindere plus multe alte categorii de poluare, putem trage concluzia că România a ajuns dintr-o țară foarte frumoasă, o țară foarte poluată.

Suprafața forestieră este în scădere, eroziunea solului se extinde fără a se interveni pentru stoparea fenomenului, poluarea apelor de suprafață și subterane continuă fără ca cineva să fie impresionat de aceasta. Toate acestea arată un singur lucru: problema scăpată de sub control, a fost abandonată.

Nu există nici un fel de monitorizare a fluxurilor de căldură, a poluării cu praf, a poluării sonore. Probleme de actualitate în UE, în România probabil că sînt prea avansate. Dar situația se va schimba odată cu punerea în practică a actualului program PRM.

Mediul înconjurător este un bun al tuturor, este chiar viața noastră, viața pe care dacă nu o respectăm o vom pierde!

România, ca semnatară a Convenției de la Kyoto are un mare avantaj în valorificarea "resurselor" de CO₂ în favoarea țărilor industrializate, mai ales că această piață este într-o continuă dezvoltare și se apreciază că "tona de aer curat" va ajunge la 20\$.

Pădurile României

Altădată mari rezervații naturale, pădurile s-au împușinat după 1989. Este de regretat faptul că retrocedarea pădurilor nu s-a încheiat încă la nivelul întregii suprafețe deținute foștilor proprietari. Intenționat sau nu, s-a confundat protejarea pădurii rămase cu naționalizarea suprafețelor ce depășeau 10 hectare. Pădurea în sine privește națiunea, căci este o problemă națională. Suprafața forestieră se poate mări prin împădurirea unor terenuri din proprietatea statului și nu prin naționalizarea proprietății private.

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

În toți acești ani, copaci tineri plantați prin 1996 ar fi crescut cu 8 ani, dar guvernele anterioare nu au avut atîta înțelepciune să realizeze că pădurea odată distrusă se refăce în zeci de ani.

Prezența unei păduri favorizează ploaia, reduce alunecările de teren, prezintă un habitat unic pentru multe animale, păsări și plante, poate fi un punct de atracție turistică prin frumusețea peisajului și liniștea locului.

De aceste efecte pozitive se pot bucura toți oamenii care iubesc pădurea și îi acordă respectul cuvenit.

PRM va ocroti pădurea prin elaborarea unui plan național de împădurire a teritoriului României cu ajutorul specialiștilor din domeniu de la Regia Națională a Pădurilor. Punerea sa în practică nu va implica sume foarte mari în comparație cu alte proiecte, dar avînd în vedere lungul proces de regenerare a pădurii, se justifică rapidă sa punere în practică în primul an de guvernare. Pe lângă acest plan se va elabora un proiect de împădurire pe marginile drumurilor și oșelelor din toată țara, dacă va fi posibil (așa numitele perdele de protecție), iar dacă nu, ne vom rezuma la drumurile ce sunt amenințate de alunecări de teren.

PRM va sprijini impunerea de către statul român a unei suprataxe de export pentru fiecare metru cub de cherestea exportată în valoare de 100 \$, iar pentru fierul vechi o suprataxă de 75 \$/tonă. Aceste măsuri au drept scop descurajarea exporturilor de materie primă cu adaos comercial mic și încurajarea exporturilor complexe, inclusiv salvagardarea intereselor naționale prin limitarea exploatării abuzive a pădurilor.

Industria poluantă și normele europene în domeniu

Din punctul de vedere al protecției mediului, scăderea producției industriale după 1989 a avut ca efect pozitiv o redusă poluare a mediului. Cu toate acestea, industriile care au rămas în picioare nu au impresionat printr-un interes deosebit pentru mediu.

Normele UE impun restricții nivelului poluării, pentru fiecare țară membră sau candidată.

Din păcate lipsa banilor a făcut ca în România, domeniul protecției mediului să fie și el lăsat undeva în coada listei cu priorități. În ultimii ani au apărut legi care au rolul de a reglementa limitele în care poate fi desfășurată o activitate ce poluează mediul. Cu toate acestea mai sunt multe de făcut, mai ales în responsabilizarea agenților economici privitor la o poluare accidentală pe care au produs-o. Echitabil ar fi ca toate pagubele create de agentul poluant să fie suportate de poluator, plus amenda prevăzută de lege (amendă ce va fi mărită), plus costurile operațiunilor pentru depoluare efectuate de stat.

Sistemul legislativ în domeniu are încă foarte multe lacune, însă acestea vor fi acoperite în următorii 4 ani prin legi adecvate care vor fi promovate de guvernul PRM, în strânsă legătură cu legile similare din UE.

Se va căuta o rețehnologizare primordială a echipamentelor învechite extrem de poluante prin acordarea de facilități în acest sens de către stat.

Noi investiții în industria nepoluantă vor fi de asemeni subvenționate atât cât va fi posibil. Lipsa de investiții majore în industrie din ultimii 15 ani a afectat grav economia, dar și mediul prin continua funcționare a unor instalații depășite din punct de vedere tehnico-economic. Construcția de noi instalații în industrie va fi sprijinită de stat pentru a fi făcută la nivelul ultimelor tehnologii și cu respectarea în totalitate a normelor de protecție a mediului ce sunt și vor fi în vigoare peste 4 ani.

Amenajarea teritoriului în vederea prevenirii dezastrelor

Este evident pentru toată populația României că în ultimii ani primăvara și toamna au cam dispărut. În prezent avem un anotimp cu temperaturi exagerat de ridicate și un anotimp cu temperaturi exagerat de scăzute.

Problemele secetei și a inundațiilor agravează și mai mult situația actuală. Acestea fiind lucrurile, se impune o regândire a amenajării teritoriului pentru a putea face față dezastrelor care s-ar putea să ne lovească.

După recente furtuni și inundații ne putem aștepta la o secetă fără precedent. Căci fiind faptul că România este o țară săracă în resurse de apă (cca. 4000 m³/loc*an în Europa; cca. 1700 m³/loc*an în România) se impune construirea de noi lacuri de acumulare pentru folosințe multiple: energetice, consum de apă, agrement, atenuarea viiturilor. Paralel cu aceste noi lucrări, se justifică construirea de rezervoare în satele din țară situate departe de sursele de apă. Pornind de la aceste rezervoare se vor putea alimenta cu apă membrii satelor, comunelor sau se vor putea iriga suprafețe întinse de teren.

Pentru a putea evita alunecările de teren, se vor lua măsuri pentru ca drumurile comunale și ulițele satelor să fie plantate cu copaci pe margini, de asemeni vor fi încurajați și țărani pentru a-și planta copaci în propriile curți. În zonele cu un risc ridicat de producere a alunecărilor de teren se vor planta "perdele de protecție" din specii de arbori care cresc repede, pe cheltuiala statului.

De exemplu, o asemenea perdea este obligatorie pentru București în vederea limitării cantității de praf ce este adusă an de an de vânturi, urmând a fi amplasate de jur împrejurul Capitalei conform indicațiilor specialiștilor, după aprobarea Planului de Urbanism General.

Evitarea inundațiilor presupune un efort comun al mai multor instituții de stat plus societatea civilă și cetățeanul însuși.

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

Construirea de albie și canalizări pentru evacuarea apelor din precipitații este o problemă a statului în principal, iar prin colaborarea cu cetățenii se pot porni proiecte pentru amenajarea cursurilor de apă măcar în apropierea zonelor locuite, zone cu un pericol ridicat de a fi inundate. Curățarea albiilor și a canalizărilor se va face periodic, astfel încât acestea să nu fie inundate înainte sau în timpul viiturilor. Paralel cu aceste măsuri administrative se va elabora un plan național de intervenție în caz de inundații, grindină, secetă prelungită, plan prin care se vor menționa sarcini precise pentru fiecare cetățean, instituție de stat, instituție privată. Apărarea civilă va primi mai multe fonduri pentru dotare cu echipamente și aparatură modernă. O propunere ar fi demilitarizarea pompierilor și trecerea lor în subordinea Apărării Civile. Consiliile locale vor finanța dotarea și existența unor servicii auxiliare de pompieri comunali, eventual pe bază de voluntariat, pentru a interveni cu promptitudine până la venirea pompierilor.

Un fenomen complex ce nu ne va ocoli cu siguranță este cutremurul! Au trecut mai bine de 27 de ani de la cutremurul din 4 martie 1977, iar șansele apariției unui nou cutremur de o asemenea putere devastatoare cresc cu fiecare zi ce trece. În funcție de rezultatele obținute la prima simulare, se vor lua măsuri pentru îndreptarea situației până la următoarea simulare.

Până la manifestările unui cutremur, se vor lua măsuri de protecție a construcțiilor vechi ce prezintă un risc extrem de mare pentru locatarii din acestea. Odată cu explicațiile date populației civile, și antrenamentelor unităților din cadrul statului, fiecare om va ști ce are de făcut imediat după cutremur.

La toate aceste dezastre se pot adăuga cu ușurință următoarele: accident la CNE Cernavodă, ruperea unui baraj, creșterea nivelului mării, vânturi foarte puternice, ninsoare abundentă ce poate paraliza activitățile umane etc.

Dezastrele ne pot lovi atunci când ne așteptăm mai puțin. Caracterul global pe care îl au impune măsuri centralizate pentru prevenirea, combaterea și minimalizarea efectelor negative pe care le produc.

PRM va elabora programe la nivel național, programe ce vor fi implementate în teritoriu pentru a se putea interveni rapid la nivel local, evitându-se astfel birocrația și marea inerție pe care o pot avea uneori instituțiile de la București.

NOTĂ: Acordul pentru publicarea acestui material a fost dat de Dna. Olga Vasilescu, PRM

5.9 Uniunea Națională PSD+PUR

Partidul Socialist Democrat

La alegerile locale nu au pus la dispoziție programul de mediu integrat în platforma program a partidului, partidul dovedindu-se nereceptiv la solicitările societății civile.

Programul de guvernare Uniunea Națională PSD+PUR

Protecția mediului înconjurător și a resurselor sale constituie un factor important al condițiilor de dezvoltare a țării. Programul guvernamental asigură consolidarea tendințelor pozitive din perioada 2001 - 2004, eliminarea presiunilor din trecut și rezolvarea noilor provocări, în concordanță cu principiile dezvoltării stabile și sustenabile.

Între politicile de mediu și cele social-economice se va asigura o intercondiționare corespunzătoare.

În condițiile în care resursele naturale de materii prime neregenerabile mai sunt încă exploatate și prelucrate cu tehnologii care contribuie la poluarea factorilor de mediu cu dioxid de sulf, dioxid de carbon, oxizi de azot, amoniac, metalegrele etc, conservarea și valorificarea eficientă și ecologică a resurselor energetice devine prioritară.

În ceea ce privește conservarea resurselor energetice, se va acționa pe linia re tehnologizării unităților eficiente de extracție și prelucrare, folosirea cu randamente ridicate a materiilor prime energetice și ale energiei cu scopul reducerii semnificative a poluării și încadrării în standardele europene.

Prioritățile în asigurarea mediului înconjurător sunt:

- consolidarea cadrului instituțional în domeniul mediului, armonizat cu cel al U.E. și asigurarea resurselor materiale financiare și umane la nivel central, regional și local;
- asigurarea fondurilor necesare realizării investițiilor pentru protecția mediului potrivit planurilor financiare pentru punerea în practică a reglementărilor U.E. cu deosebire a celor costisitoare prin care se asigură calitatea apei, calitatea aerului, gestiunea deșeurilor, controlul poluării industriale; creșterea eficienței în alocarea fondurilor pentru protecția mediului;
- integrarea protecției mediului înconjurător în politicile regionale și sectoriale de dezvoltare, cu prioritate a creșterii capitalului de mediu regenerabil la nivel local; sporirea capacității de atragere și utilizare a fondurilor comunitare ISPA, LIFE, SAPARD, PHARE, precum și a fondurilor de coeziune și structurale după perioada 2007;
- apărarea împotriva calamităților naturale și a accidentelor, precum și sporirea capacității de prevenire, control și intervenție, prin realizarea unui sistem perfecționat de monitorizare integrată a factorilor de mediu și a unui sistem informațional eficient corespunzător cerințelor U.E.;

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

- **încurajarea introducerii sistemelor de management al mediului**, realizarea unei rețele moderne de laboratoare în domeniul mediului și acreditarea acestora;
- **încurajarea parteneriatelor publice - private**, a responsabilității corporaționale, conform abordărilor Reuniunii de la Johannesburg;
- **promovarea utilizării energiilor regenerabile** și a noilor mijloace de producție și consum, favorabile protecției mediului;
- **utilizarea durabilă a resurselor naturale**, promovarea unei agriculturi și dezvoltări rurale durabile; o atenție deosebită se va acorda speciilor de floră amenințate cu dispariția, precum și celor cu valoare economică ridicată;
- **acordarea unei atenții sporite relației mediu-sănătate și mediu-transporturi**;
- **protecția ecosistemului complex Dunăre-Deltă-Marea Neagră**, incluzând măsuri de reconstrucție ecologică în zona Deltei Dunării, promovarea unor principii moderne de management durabil în vederea ridicării nivelului de trai al populației din această regiune;
- **promovarea cooperării internaționale globale regionale** și bilaterale în domeniul mediului și implicarea activă a României în punerea în practică a convențiilor internaționale de mediu.

Îmbunătățirea calității aerului

În acest domeniu se va acționa cu prioritate pentru:

- înființarea și organizarea Sistemului Național de Evaluare și Gestionare Integrate a Calității Aerului (SNEGICA), care cuprinde:
 - Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului;
 - Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți în Aer.
- elaborarea planurilor și programelor pentru îmbunătățirea calității aerului până la data aderării;
- îmbunătățirea calității aerului prin asigurarea corespunzătoare a calității benzinei și motorinei.

Controlul poluării industriale are ca priorități:

- prevenirea și controlul integrat al poluării;
- limitarea emisiilor anumitor poluanți în atmosferă de la instalațiile mari de ardere;
- limitarea emisiilor de compuși organici volatili provenite din utilizarea solvenților organici în anumite activități și instalații;
- controlul accidentelor majore care implică substanțe periculoase;
- introducerea etichetelor ecologice și implementarea sistemelor de management de mediu.

Gestiunea deșeurilor

Punerea în practică a obiectivelor Planului Național de Gestiune a Deșeurilor, se va realiza prin:

- colectarea deșeurilor, implementarea unor sisteme de colectare selectivă și valorificare a deșeurilor de la persoanele fizice și juridice (Oradea, Botoșani, Vaslui, Tulcea, Timișoara, Buzău, Râmnicu Vâlcea, Baia Mare, Bistrița, Năsăud,

- depozite de deșeururi urbane și rurale. Se are în vedere realizarea unor stații pilot de tratare mecano-biologică pentru producerea de combustibili alternativi obținuți din deșeururi, prin reducerea cantităților de materie biodegradabilă;
- incinerarea deșeurilor; închiderea actualelor crematorii pentru deșeururi spitalicești și crearea unor capacități moderne de incinerare a acestora cu recuperare energetică;
- reciclarea plasticului, hârtiei și a metalului (17 proiecte de reciclare a deșeurilor propuse pentru perioada 2004- 2008: București, Călărași, Buzău, Baia Mare, Bihor, Bistrița-Năsăud, Olt, Suceava, etc.).

Regimul substanțelor chimice periculoase

Punerea în aplicare a sistemului de înregistrare, evaluare și autorizare a substanțelor chimice, prin:

- evaluarea riscului reprezentat de anumite substanțe chimice periculoase pentru mediu și sănătate;
- restricționarea introducerii pe piață și a utilizării anumitor substanțe chimice periculoase;
- controlul importului și exportului anumitor substanțe chimice periculoase.

Conservarea biodiversității, arii naturale protejate și biosecuritate se va realiza prin:

- dezvoltarea rețelei naționale de arii protejate încât să reprezinte peste 10% din teritoriul țării;
- promovarea măsurilor de reconstrucție ecologică în Rezervația Biosferei Delta Dunării și transformarea acesteia într-un model de dezvoltare durabilă prin îmbinarea armonioasă a aspectelor de conservare a naturii cu cele de dezvoltare economică și socială;
- stabilirea standardelor de funcționare a grădinilor zoologice și acvariilor;
- dezvoltarea sistemului de monitorizare, control și raportare a introducerii deliberate în mediu și pe piață a organismelor modificate genetic și a produselor rezultate din acestea;
- dezvoltarea și acreditarea laboratoarelor specializate pentru identificarea organismelor modificate genetic.

În domeniul gospodăririi apelor în această perioadă este de a asigura implementarea corectă a noii legislații în domeniu, asigurarea unui mecanism de monitorizare a termenelor angajamentelor asumate în documentele rezultate din negocieri, în conformitate cu Strategia durabilă și al 6-lea Program de Acțiune pentru Protecția Mediului al Uniunii Europene.

Eforturile tuturor factorilor implicați trebuie să se concentreze către utilizarea, dezvoltarea și protecția resurselor de apă de o manieră echitabilă și rezonabilă, respectiv către aplicarea conceptului de dezvoltare durabilă, prin următoarele măsuri:

s sporirea și protejarea resurselor de apă, prin:

- realizarea capacității de monitorizare la nivelul cerut de standardele europene prin: implementarea proiectului PHARE pe bazinele pilot Argeș și Someș Tisa, care prevede și dotarea cu echipamente specifice de laborator; realizarea proiectului PHARE privind creșterea capacității de monitorizare în domeniul apelor;

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

- realizarea de planuri de reducere a descărcărilor de substanțe periculoase în apă și planuri de eliminare pentru substanțele prioritar periculoase;
- reducerea daunelor produse apelor și ameliorarea calității apelor râurilor prin punerea în funcțiune a numeroase stații de epurare a apelor uzate în localități urbane și rurale și reabilitarea sistemelor de canalizare;

s asigurarea alimentării cu apa potabilă conform cerințelor europene prin reabilitarea și/sau modernizarea stațiilor de tratare și a rețelelor de distribuție a apei potabile pentru 457 de localități în perioada 2005 - 2008.

Protejarea Deltei Dunării și a Litoralului Reabilitarea Litoralului Mării Negre și a zonei maritime aferente țării noastre, prin realizarea programelor de finanțare a lucrărilor prevăzute în Planul de măsuri și lucrări pe termen mediu (2004 - 2008) pentru protecția împotriva eroziunii și reabilitarea zonei de coastă.

Programe de reabilitare a Deltei Dunării și refacerea rețelei de canale în vederea îmbunătățirii circulației apei în Delta Dunării prin:

- reconstrucția ecologică a complexului Roșu-Puiu, Sontea-Fortuna, Dunavăț Dranov;
- lucrări hidrotehnice și reprofilări canale pentru îmbunătățirea circulației apei în complexul Gorgova-Uzlina, complexul Somova-Parches și în zona Sinoe-Istria Nunta;
- lucrări de refacere și ameliorare a terenurilor degradate prin: reconstrucția ecologică a amenajărilor piscicole și agricole care nu au eficiență economică (Dunavăț, Ceamurlia, Chilia Veche respectiv Carasuhat, Dunavăț);
- împăduriri pentru consolidări de maluri.

Achiziuni pentru apărarea împotriva inundațiilor

Limitarea impactului dezastrelor naturale, respectiv a inundațiilor care cauzează mari pagube cu serioase consecințe pentru viața oamenilor și sănătate, economie, pentru structurile construcțiilor și pentru peisaj. Măsurile preventive se vor lua în contextul politicii dezvoltării teritoriale având ca scop limitarea extinderii pagubelor cât și construirea de structuri mai puțin vulnerabile.

Intensificarea acțiunilor de prevenire, precum și pentru îmbunătățirea și amplificarea lucrărilor de apărare împotriva inundațiilor, în perioada 2005-2008, se vor realiza:

- Proiectul DESWAT (Sistem național hidrologic integrat)
- Proiectul WATMAN (Sistem de management integrat al resurselor de apă)

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de Dra. Roxana Silter, Consultant PUR

5.10 Partidul Unității Națiunii Române

Atât la alegerile locale cât și la alegerile generale reprezentanții acestui partid nu au pus la dispoziție programul de mediu ce ar trebui să fie integrat în programul politic al partidului, nedovedindu-se receptivi la numeroaselor noastre solicitări.

5.11 Uniunea Democrată a Maghiarilor din România

Sinteza politicilor și inițiativelor referitoare la protecția mediului înconjurător din programul politic al Uniunii Democratice ale Maghiarilor din România

Uniunea noastră este fundamental interesată în dezvoltarea armonioasă și echilibrată a țării. Admitem însă această evoluție, numai în contextul conceptului dezvoltării durabile, noiune și practică, ce vrea să asigure un raport echilibrat între dezvoltare socială, dezvoltare economică și protecția mediului. În acest sens, programul politic al uniunii noastre cuprinde o serie de măsuri privind întărirea activității de protecția mediului, atât sub aspectul conceptelor generale, cât și legislativ, instituțional, precum și a acțiunilor concrete la nivelul autorităților publice centrale și locale.

Vă prezentăm în continuare câteva din măsurile propuse de UDMR la capitolele menționate anterior.

Concepte de bază

Marea majoritate a problemelor de mediu sunt generate de exploatarea irațională a resurselor naturale. Considerăm, că o raționalizare, o eficientizare a economiei, implementarea unui management mai prietenos cu mediul înconjurător ar reduce în mare măsură problemele cu care ne confruntăm astăzi. O economie mai ecologică evident înseamnă și deșeurile mai puține, și dezvoltarea unei industrii de reciclare a deșeurilor.

Deficiențele de protecție a mediului în zonele rurale în opinia noastră se datorează în primul rând lipsei totale - nu numai la noi în țară, ci în general în lume - a legislației privind protecția solului. Chiar și la nivelul UE există doar concepte, în fază de asamblare într-o directivă. Milităm pentru elaborarea și implementarea unei legi în acest sens.

În problematica mediului, într-un top global la ora actuală locul nr. 1 este deținut de schimbările climatice, care nu mai este o amenințare virtuală, ci a devenit o realitate, ce ne afectează și pe noi. Urgentăm adoptarea unor noi convenții internaționale, care să reglementeze pe termen lung, pe baze ecologice activitățile umane care afectează compoziția și procesele defavorabile din atmosferă. În opinia noastră Convenția de la Kyoto a fost doar un prim pas în acest sens.

Cu cine votăm pentru un mediu curat și dezvoltare durabilă ?

O problemă fundamentală în acțiunile privind protecția mediului o constituie conștientizarea omului, a societății despre importanța menținerii unui mediu sănătos și echilibrat ecologic. Schimbarea de mentalitate este un proces lung și dificil. Considerăm, că acest proces trebuie început odată cu formarea imaginii copiilor despre lume și continuată fără întreruperi în toate etapele vieții.

Cadrul legislativ

Sub aspect legislativ milităm pentru continuarea implementării aquisului comunitar. Se cunoaște, că în documentul de poziție la capitolul 22 privind protecția mediului depus de România la Bruxelles, ne-am angajat la preluarea aquisului comunitar până la data de 31.12.2000. La ora actuală România și-a îndeplinit aproape în întregime acest angajament, însă între timp au apărut o serie de directive și acte legislative noi, care trebuie să fie preluate în continuare în legislația națională.

Un capitol important, care va trebui să constituie preocuparea de bază a legislativului următor o constituie implementarea orizontală a măsurilor de protecție a mediului în diversele ramuri ale economiei (industrie, agricultură, servicii etc.).

Cadrul instituțional

Sub aspectul instituțional acordăm o mare atenție întăririi rolului și locului Ministerului Apelor și Protecției Mediului. Nu concepem sub nici o formă, ca soarta acestui minister să fie dictat de conjunctura politică. El trebuie să fie un element stabil al tuturor guvernelor. În accepțiunea noastră în structura ministerului mediului trebuie reintegrate pădurile. Gradul de împădurire a țării a ajuns la un nivel atât de scăzut, încât pentru ameliorarea condițiilor de mediu rolul ecologic al pădurilor va trebui să primeze în detrimentul rolului economic jucat până acum.

În reabilitarea condițiilor de mediu din țara noastră până la nivelul acceptat de UE, în opinia noastră, un rol important îi revine și Parlamentului României. Se impune cu acuitate înființarea unei comisii parlamentare permanente de mediu. Situația actuală, în care trei mari domenii, cea de administrație publică, dezvoltare teritorială și echilibrul ecologic constituie obiectul de activitate a unei singure comisii, nu este eficientă și conduce la abordarea insuficientă a problemelor legate de mediu. Noua comisie, pentru care am depus în repetate rânduri documentația de înființare, va trebui să abordeze pe lângă aspectele procesului legislativ și o monitorizare post parlamentară a implementării și respectării legislației, urmărirea în general a stării mediului, a proceselor declanșate pentru reconstrucția și echilibrarea mediului.

Tot în cadrul capitolului privind cadrul instituțional acordăm o mare atenție organizațiilor civice din domeniu.

În viziunea noastră ONG au un aport substanțial în arealul lor de activitate la îmbunătățirea condițiilor de mediu. Cunoaștem și sprijinim mai multe asemenea organizații (Eco Focus Center, Milvus etc.), care au o activitate constantă și eficientă.

Autorități publice

Un concept de bază în activitățile de mediu sună în felul următor: "gândire globală, acțiuni locale". Cred, că nu este necesară o detaliere a paletei largi de activități, care se încadrează sub acest slogan. Managementul deșeurilor, gospodărirea cantitativă și calitativă a resurselor de apă, protecția aerului, a florei și faunei, ameliorarea mediului urban și rural, protecția naturii etc. se realizează prin zeci și sute de măsuri, în mare parte reglementate și de legislația în vigoare, și care trebuie doar aplicate de la caz la caz în practică. UDMR-ul consideră, că fondul de mediu creat la nivel național este un instrument util pentru finanțarea unor acțiuni și investiții de mediu. Suntem însă de părere, că în baza conceptului subsidiarității ar trebui dezvoltate asemenea instrumente și la nivelul organelor de mediu teritoriale, pentru cointerese și acoperirea parțială a nevoilor locale.

Investițiile de mediu sunt foarte costisitoare, fapt pentru care ele sunt în general ocolite de autoritățile publice locale. Oportunitățile de finanțare din sursele europene încă nu sunt valorificate din lipsă de experiență și de specialiști în elaborarea proiectelor. Programul nostru politic cuprinde măsuri pentru formarea unor echipe de specialiști, care să atragă surse de finanțare pentru investițiile de mediu, respectiv de dezvoltare rurală.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de Dr. Makkai Grigore, Membru în comisia pentru administrație publică, dezvoltarea teritoriului și echilibru ecologic.

5.12 Uniunea pentru Reconstrucția României

Politica Uniunii pentru Reconstrucția României cu privire la Protecția Mediului

Deși producția industrială a României este redusă, ea poluează mediul în mod semnificativ datorită tehnologiilor învechite și lipsei de investiții în tehnologii nepoluante. În unele cazuri, există chiar riscul producerii unor accidente majore, de natură a afecta grav sănătatea angajaților și locuitorilor din zonele de risc. Agricultură neprofesionistă este și ea un factor de poluare, mai ales prin excesul de îngrășăminte, pesticide etc.

Obiectivul URR în privința mediului este conștientizarea rolului pe care fiecare dintre noi îl avem în menținerea unui mediu curat.

Priorități:

1. Relansarea activității instituțiilor cu atribuții în domeniu, care dispun de personal și fonduri insuficiente, precum și de o legislație insuficientă. Întărirea Gărzii de Mediu astfel încât să poată depista și sancționa eficient atât poluatorii industriali, cât și poluatorii persoane fizice care îngroapă în gunoi văile, pădurile și marginile drumurilor.

2. Desprinderea Agenției de Mediu de Ministerul Agriculturii, cu care se află în conflict de interese datorită poluării agricole.

3. Stoparea tăierilor ilegale de pădure, factor major al degradării mediului. Consolidarea instituțiilor de control și sporirea sancțiunilor pentru aceste infracțiuni. Reprezentarea mai bună a proprietarilor de pădure în instituțiile care administrează fondul silvic, pentru a se putea realiza o rezolvare instituțională care să elimine ilegalitățile și abuzurile.

4. Combaterea braconajului, inclusiv a celui piscicol care afectează grav Delta Dunării. Dacă speciile rare trebuie refăcute prin combaterea braconajului, cele comune (cerbi, fazani etc.) trebuie refăcute prin reducerea cotelor de vânătoare.

5. Creșterea consistenței educației ecologice în școli, la toate nivelurile.

6. Stimularea de către stat a reciclării deșeurilor, prin facilități diferențiate în funcție de profitabilitatea economică a afacerii. Concentrarea efortului asupra materialelor pentru care nu există o tradiție a reciclării (plastic, uleiuri, PET-uri, aluminiu), dintre care multe sunt foarte poluante.

7. Reluarea unor programe mai eficiente de recuperare separată a deșeurilor, operațiune soldată cu eșec în multe orașe din țară, datorită aplicării neprofesioniste.

8. Privatizarea sectoarelor energetic, chimic, siderurgic și minier, care nu respectă standardele de poluare atâta timp cât rămân în administrarea statului, datorită lipsei resurselor și interesului.

9. Oferirea de consultanță în materie de mediu, de către Agenția de Mediu. Aceasta trebuie să se adreseze, cu conținuturi specifice, autorităților locale, agenților economici, organizațiilor neguvernamentale din domeniu, producătorilor și procesatorilor agricoli.

10. Certificarea producătorilor agricoli, astfel încât să se evite producerea de alimente nesănătoase datorită îngrășămintelor sau altor substanțe chimice utilizate în agricultură. Controlarea riguroasă a calității acestor substanțe produse în țară sau importate.

11. Promovarea de programe de reîmpădurire în zonele din apropierea marilor orașe, în parteneriat cu autoritățile locale, astfel încât să se amelioreze microclimatoarele respective.

Beneficiile de mediu, economice și sociale pe care le-ar aduce României implementarea legislației de mediu a Uniunii Europene ar fi mai mari decât ale oricărei alte țări candidate. Dar calitatea mediului se va schimba fundamental doar în momentul în care oamenii o vor percepe ca pe o prioritate. Calitatea mediului începe cu grija fiecărui cetățean de a păstra curățenia străzilor, parcurilor și pădurilor, de a nu polua mediul chiar dacă asta implică un efort suplimentar.

NOTĂ: Materialul a fost pus la dispoziție de dna Mihaela Vincze, Vicepreședinte URR.

6. În loc de epilog

Am insistat ca partidele politice să prezinte aceste programe sau politici publicului larg, cetățenilor cu drept de vot, pentru o cât mai corectă decizie electorală care să ia în considerare și aspecte legate de mediul înconjurător precum și implicații asupra dezvoltării durabile în România.

În urma deplasărilor la sediile partidelor politice în vederea colectării programelor de mediu în perspectiva alegerilor locale cât și centrale, următoarele aspecte au putut fi remarcate:

1. Accesul reprezentanților ONG la programele de mediu ale partidelor s-a dovedit anevoios și chiar imposibil la sediul central al partidelor vizate, cauzele acestui fenomen fiind:

- Responsabilii de aspectele de mediu din cadrul partidului nu și desfășoară activitatea la sediile centrale ale acestora și adesea sunt singurii posesori ai acestor informații;
- Programele de mediu nu sunt constituite întodeauna ca parte integrată a platformelor program ale partidelor;
- Programele de mediu ale partidelor de multe ori nu sunt prezente în materiale informative ci doar în rapoarte de partid;
- Inexistența sau necomunicarea acestor programe de unele partide se datorează absenței specialiștilor în domeniu, lipsei de promptitudine a partidelor sau unei relaționări nefructuoase.

2. Accesul cetățenilor la astfel de programe este restrâns în marea majoritate a cazurilor.

- Accesul online la programele de mediu integrate în programul politic pentru alegerile generale este posibil în cazul următoarelor partide: URR, PSD+PUR, PD+ PNL;
- Accesul online la platforma program conținând un capitol de mediu este posibil în cazul următoarelor partide: UDMR, PNTCD, PNL, PD, PNG, PUR, AP (referiri la dezvoltarea durabilă);
- Chiar dacă nu au fost receptivi la programul de față, 'referiri' la dezvoltarea durabilă disponibile online există în programul politic al: FD, PUNR;
- Eforturi de comunicare au fost necesare pentru consultarea la sediul partidelor a programelor politice atât în perspectiva alegerilor locale cât și generale;
- Disponibilitatea și accesul la sediul partidelor a fost înlesnită odată cu apariția programelor politice lansate în pragul alegerilor generale;
- Reperarea responsabililor de mediu ai partidelor este extrem de anevoioasă atât ca cetățean cât și ca reprezentant al societății civile, implicând eforturi de comunicare extensive;

- Viteza de reacție a departamentelor de coordonare a politicilor partidelor și a departamentelor de mediu din cadrul partidelor vizate la solicitarea programului de mediu s-a dovedit extrem de redusă la alegerile locale (excepții: URR, UDMR, PNL, PNȚCD) și îmbunătățită la alegerile generale.

În ansamblu se constată o sporire a interesului partidelor privind politica sau programele de mediu comparativ cu alegerile din 2000, când doar oase formațiuni politice (FER, PD, PNL, PNȚCD, UDMR, UFD) dispuneau de oare ceva și s-au implicat în proiectul "Cu cine votăm pentru un mediu curat 2000" derulat de TERRA Mileniul III.

Aspecte privind factorii politici și protecția mediului înconjurător:

1. Se observă o delăsare și o superficializare indusă de factorii politici și decizionali problemelor de mediu actuale și potențiale în ciuda impactului direct sau indirect asupra sănătății umane pe termen mediu și lung (ex: perpetuarea declarațiilor politice privind mediul înconjurător fără implementarea acestora în planuri de acțiune și în practică; același fenomen se întâmplă în privința integrării aspectelor de mediu la nivel sectorial).
2. Problematika de mediu pare în continuare limitată la experiența în domeniu ai partidelor și nu considerată un element indispensabil al dezvoltării durabile, care să fie luat în considerare de reprezentanții clasei politice.
3. Strategia politică a partidelor populiste pleacă de la interesele imediate ale populației, înglobând aspectele mediului înconjurător pentru exhaustivitate electorală.
4. Chiar dacă programele de mediu ale partidelor sunt o abordare incipientă a problemelor de mediu la nivel local sau național ele trebuie îmbunătățite, susținute sau respinse în baza dreptului la vot, a participării publice, a opiniei societății civile și a cetățeanului.
5. Strategiile, programele politice, atitudinea și acțiunea politică precum și educația civică în direcția unui mediu curat trebuie să capete o pondere mult sporită față de cea curentă prin prisma problemelor de mediu din ce în ce mai acute.
6. Nu de puține ori, victoria în alegeri este mai mult meritul influenței politice de ansamblu precum și influenței economice.

Perspectivile dezvoltării durabile ale României bazate pe dezvoltare economică, bunăstare socială și sănătatea mediului pot fi compromise prin lipsă de interes și acțiuni prioritare ale formațiunilor politice pentru politică și programe concrete de mediu ce ar avea drept scop reducerea procesului de deteriorare a calității sănătății omului și a mediului înconjurător. Realitatea contemporană arată că dreptul la un 'mediu curat' de care să se bucure și generațiile viitoare este un drept puțin respectat, specia umană având o reacție lentă fără a conștientiza efectele negative ale activității antropice asupra mediului înconjurător.

Opinia cetățeanului nu contează numai o dată la patru ani ci zi de zi, iar factorii decizionali trebuie să o cunoască și să țină cont de aceasta!

Politica de mediu nu ar trebui să fie un interes manifestat și o lozincă strigată o dată la patru ani!

Anexă: Date de contact ale partidelor privitoare la mediu încojurător

Programele de mediu și de guvernare ale partidelor disponibile pe internet	Reprezentanții departamentului de mediu/program politic din cadrul partidelor
Uniunea pentru Reconstrucția României Drumul Spre Normalitate http://www.urr.ro/ro/actiune/program.shtml	Mihaela Vincze Vicepreședinte URR Bd. Lascăr Catargiu nr. 27, etaj 3, ap. 11, Tel.: 021 307.92.17(18); Fax: 021 315.19.48 Email: mihaela.vincze@urr.ro
Partidul Democrat Strategia politică a PD pentru 2003-2004 http://www.pd.ro/politicianoastra.php	Dr. Caloianu, Vicepreședinte Departamentul de mediu și dezvoltare rurală PD, Parlamentul României Tel.: 021 402.10.58
Partidul Național Liberal Programul de guvernare al PNL http://pnl.ro/index.php?id=prog001&offset=12	Mihai Toti- Președinte Comisie Protecția Mediului PN Bd. Bălcescu Nicolae nr. 21 Tel.: 021 310.01.73 Email: m.toti@icpa.ro
Uniunea Democrată a Maghiarilor din România Programul electoral UDMR http://www.udmr.ro/script/mainframe.php?lang=ro	Dr. Makkai Grigore Deputat UDMR Comisia pentru administrație publică, dezvoltarea teritoriului și echilibru ecologic UDRM Str. Avram Iancu nr. 8 Tel.: 021 314.68.49, 021 314.45.83 Email: makkai@cdep.ro
Partidul Național Băranesc Creștin Democrat Programul politic al PNB̄CD http://www.pntcd.ro/	Dr. Virgil Petrescu Vicepreședinte PNB̄CD, Directorul coordonator al Departamentelor de Politici, Programe și Doctrină ale PNB̄CD Bd. Carol I,34 Tel.: 021 312.06.03, 021 314.20.86
Partidul România Mare http://www.romare.ro/prm.html	Dna. Constanța Pop Str. Clemenceau Georges, nr.2 Tel.: 021 312.61.82
Acțiunea Populară www.actiunea.ro	Dr. Lucian Matei Șef Departament Mediu AP Dna. Smaranda Enache, Vicepreședinte Consiliul Național de Coordonare Politică Email: enache@actiunea.ro Bd. Magheru 28-30, et 5 Tel.: 021 202.39.42
Partidul Unității Națiunii Române	Dr. Zărnescu, Director campanie PUNR Tel.: 021 313.53.75 http://www.punr.ro/program.htm
Uniunea Națională PSD+PUR PROGRAMUL DE GUVERNARE http://www.psd.ro/diversedoc/5/040909-program-guvernare.pdf	Dna. Sanda Păduraru, Secretar General PUR Partidul Socialist Democrat Tel.: 021 202.73.00 www.psd.ro Partidul Umanist Român Tel: 021 212.53.04, 021 212.53.01 www.pur.ro
Alianța DA Platforma program a Alianței PNL-PD http://www.pd.ro/aliantada.php?index=1&pagina=2	Reprezentanții PNL, PD mai sus menționați

TERRA Mileniul III

Partidul Noua Generație http://www.png.ro/documente/programul_politic_PNG_final2a.rtf	Departamentul Comunicare și Relații Publice PNG Str. Blănari 21-23 Tel.: 021 313.12.03 E-mail: comunicare@png.ro www.png.ro
Forta Democrată www.fd.ro	Dl. Zamfir, Responsabil campanie FD Tel.: 021 337.32.09
Partidul Ecologist Român	Dl. Protopopescu Cornel Președintele PER Tel.: 021 327.47.72
Partidul Noua Generație http://www.png.ro/webmail/newmail/index.php	Paul Ghișu, prim Vicepreședinte PNG Str. Blănari 21-23, Tel.: 021 314.9360, 021 314.93.61 E-mail: contact@png.ro

Protecția mediului

Teoretic protecția mediului urmărește ca obiectiv principal ocrotirea condițiilor de viață, a integrității fizice și psihice a persoanei umane în calitatea sa de element fundamental, integrat al ecosistemelor naturale.

Sistemul politicilor de mediu din România

Ansamblul de politici privind regimul substanțelor și al deeurilor periculoase, al îngrășămintelor chimice și al pesticidelor, al asigurării protecției împotriva radiațiilor ionizante și securității surselor de radiații, al protecției resurselor naturale și conservării biodiversității, regimul protecției apelor și a ecosistemelor acvatice, regimul protecției atmosferei, regimul protecției solului, subsolului și a ecosistemelor terestre, regimul ariilor protejate și al monumentelor naturii, regimul protecției așezărilor umane și alte activități care constituie tot atâtea subsisteme ale activității generale intitulată politică de mediu.

Aderarea la structurile Uniunii Europene

Interesul național este ca dezvoltarea durabilă să continue în interiorul UE, și nu în afara ei. Deși România are și va avea deficiențe în diferite domenii de activitate cu adevărat competitive în fața Europei inclusiv în ceea ce privește protecția mediului ca și activitate politică sau conștiință socială.

Protecția mediului și cetățenii Uniunii Europene

În Europa, protecția mediului este una dintre puținele domenii în care conștiința și înțelegerea cetățenilor solicită o îmbunătățire constantă a politicilor și acțiunilor concrete.

Despre TERRA Mileniul III

Fundația TERRA Mileniul III este o organizație apolitică, neguvernamentală și non-profit de protecție a mediului, înființată în baza legii 21/1924, conform hotărârii judecătorești nr. 15 din 09.02.1998 la dosarul 38/PJ/1998.

TERRA Mileniul III este coordonatorul regional al rețelei CLIMATE ACTION NETWORK CENTRAL and EASTERN EUROPE (CAN CEE), rețea ce însumează 28 de organizații neguvernamentale similare din 16 țări din această regiune (www.cancee.org).

Misiune

Misiunea organizației TERRA Mileniul III este de:

- A desfășura programe ecologice în vederea conștientizării populației asupra efectelor schimbărilor climatice;
- A promova programe de dezvoltare durabilă la nivel național, regional și global.

Scop

Scopul organizației TERRA Mileniul III este de a desfășura:

- Activități și programe de protecție a mediului înconjurător, la nivel local, regional și global, cu precădere legate de reducerea efectelor declanșate de fenomenul schimbărilor climatice;
- Activități educaționale;
- Activități de cercetare științifică în domeniul protecției mediului;
- Programe comune cu organizații internaționale similare în domeniul social, educațional și al protecției mediului înconjurător.